

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ВИШИ СУД У БЕОГРАДУ
ОДЕЉЕЊЕ ЗА РАТНЕ ЗЛОЧИНЕ

Број К-По₂-14/2011

Дана: 01.07.2013. године

Београд
Улица Устаничка број 29

У ИМЕ НАРОДА

ВИШИ СУД У БЕОГРАДУ - Одељење за ратне злочине, у већу састављеном од судије Раствка Поповића - председника већа и судија Винке Бераха Никићевић и Снежане Николић Гаротић - чланова већа, са записничарем Славицом Јевтић, у кривичном поступку против окривљеног ЂИРИЋ ПЕТРА, због кривичног дела ратни злочин против ратних заробљеника у саизвршилаштву из члана 144 у вези са чланом 22 Кривичног закона Савезне Републике Југославије (КЗ СРЈ), по оптужници Тужилаштва за ратне злочине Републике Србије Ктрз. бр. 6/11 од 18.06.2012. године, након одржаног усменог, главног и јавног претреса дана 21.06.2013. године, (са претреса дана 03.12.2012. године јавност је била искључена), у присуству заменика тужиоца за ратне злочине Душана Кнежевића, окривљеног Ђирић Петра и његовог браниоца Александра Цвејића, донео је једногласно 01.07.2013. године и истог дана јавно објавио

ПРЕСУДУ

Окривљени ЂИРИЋ ПЕТАР, [REDACTED] и [REDACTED]

КРИВ ЈЕ

Што је:

у времену од поподневних часова дана 20.11. до раних јутарњих часова дана 21.11.1991. године, на пољопривредном добру Овчара, у Вуковару, у тадашњој Републици Хрватској, у саставу бивше Социјалистичке Федеративне Републике Југославије (СФРЈ), као припадник Територијалне одбране (ТО) Вуковара, која је била у саставу тадашње Југословенске народне армије (ЈНА), кршећи правила међународног права за време оружаног сукоба који је у том региону постојао, а који није имао карактер међународног сукоба, противно члану 3 став 1 тачка 1а) и члана 4А став 1, 2 и 4 Треће Женевске конвенције о поступању са ратним заробљеницима из 1949. године, ратификоване од стране Народне скупштине ФНРЈ 1950. године, и члана 4 став 1 и 2 тачка а) Допунског протокола из Женевске конвенције о заштити жртава немеђународних оружаних сукоба, од 08. јуна 1977. године („Службени лист СФРЈ бр. 16/78“ - Међународни уговори), заједно са припадницима исте јединице и то: [REDACTED]

[REDACTED] против, којих је поступак правноснажно окончан и више других НН лица, према ратним заробљеницима – припадницима хрватских оружаних снага, милиција, добровољачких јединица и лица која прате те оружане снаге иако непосредно не улазе у њихов састав, а који су претходно положили оружје припадницима ЈНА у Вуковарској болници, а затим предати ТО Вуковара, вршио убиства и телесно их повређивао,

тако што је:

у формираном шпалиру, рукама и ногама, ударао по разним деловима тела ратне заробљенике који су били приморани да кроз шпалир прођу приликом уласка у хангар, наносећи им телесне повреде, а када су ратни заробљеници пописани и у више наврата трактором одвежени на Грабово, на око 1 километар од Овчаре, у формираном стрељачком воду, из ватреног оружја пуцао у њих и тако их стрељањем лишио живота,

којом приликом је лишено живота 200 лица од којих је идентификовано 193 лица и то:

1. [REDACTED]
2. [REDACTED]
3. [REDACTED]
4. [REDACTED]
5. [REDACTED]
6. [REDACTED] 01.10.1966
7. [REDACTED]
8. [REDACTED]
9. [REDACTED]
10. [REDACTED]
11. [REDACTED] 25.11.1966
12. [REDACTED] 10.01.1959
13. [REDACTED]
14. [REDACTED]
15. [REDACTED]
16. [REDACTED]
17. [REDACTED]
18. [REDACTED] 29.09.1943
19. [REDACTED]
20. [REDACTED]
21. [REDACTED] 25.10.1955
22. [REDACTED]
23. [REDACTED]
24. [REDACTED]
25. [REDACTED]
26. [REDACTED]
27. [REDACTED]
28. [REDACTED]
29. [REDACTED]
30. [REDACTED]
31. [REDACTED]
32. [REDACTED]
33. [REDACTED]
34. [REDACTED]
35. [REDACTED]
36. [REDACTED]
37. [REDACTED]
38. [REDACTED]
39. [REDACTED]
40. [REDACTED]
41. [REDACTED]
42. [REDACTED]
43. [REDACTED]
44. [REDACTED]

45. [REDACTED] рођен [REDACTED] године,
46. [REDACTED] рођен [REDACTED] године,
47. [REDACTED] рођен [REDACTED] године,
48. [REDACTED] рођен [REDACTED] године,
49. [REDACTED] рођен [REDACTED] године,
50. [REDACTED] рођен [REDACTED]. године,
51. [REDACTED] рођен [REDACTED] године,
52. [REDACTED] рођен 0 [REDACTED] године,
53. [REDACTED] рођен [REDACTED] године,
54. [REDACTED] рођен [REDACTED] године,
55. [REDACTED] рођен [REDACTED] године,
56. [REDACTED] рођен [REDACTED] године,
57. [REDACTED] рођен 2 [REDACTED] године,
58. [REDACTED] рођен 2 [REDACTED] године,
59. [REDACTED] рођен 1 [REDACTED] године,
60. [REDACTED] рођен [REDACTED] године,
61. [REDACTED] рођен 6 [REDACTED] године,
62. [REDACTED] рођен 1 [REDACTED] године,
63. [REDACTED] рођен 1 [REDACTED] године,
64. [REDACTED] рођен 1 [REDACTED] године,
65. [REDACTED] рођен 1 [REDACTED] године,
66. [REDACTED] рођен 1 [REDACTED] године,
67. [REDACTED] рођен [REDACTED]. године,
68. [REDACTED] рођен [REDACTED] године,
69. [REDACTED] рођен [REDACTED] године,
70. [REDACTED] рођен [REDACTED] године,
71. [REDACTED] рођен [REDACTED]. године,
72. [REDACTED] рођен [REDACTED] године,
73. [REDACTED] рођен [REDACTED]. године,
74. [REDACTED] рођен [REDACTED]. године,
75. [REDACTED] рођен [REDACTED] године,
76. [REDACTED] рођен [REDACTED] године,
77. [REDACTED] рођен [REDACTED] године,
78. [REDACTED] рођен [REDACTED] године,
79. [REDACTED] рођен [REDACTED] године,
80. [REDACTED] – [REDACTED] рођен [REDACTED] године,
81. [REDACTED] рођен [REDACTED] године,
82. [REDACTED] рођен [REDACTED] године,
83. [REDACTED] рођен [REDACTED] године,
84. [REDACTED] рођен [REDACTED] године,
85. [REDACTED] рођен [REDACTED] године,
86. [REDACTED] рођен [REDACTED] године,
87. [REDACTED] рођен [REDACTED] године,
88. [REDACTED] рођен [REDACTED] године,
89. [REDACTED] рођен [REDACTED] године,
90. [REDACTED] рођен [REDACTED] године,
91. [REDACTED] рођен [REDACTED] године,

92. [REDACTED] рођен [REDACTED] године,
93. [REDACTED] рођен [REDACTED] године,
94. [REDACTED], рођен [REDACTED] године,
95. [REDACTED], рођен [REDACTED] године,
96. [REDACTED], рођен [REDACTED] године,
97. [REDACTED] рођен [REDACTED] године,
98. [REDACTED], рођен [REDACTED] године,
99. [REDACTED] рођен [REDACTED] године,
100. [REDACTED] рођен [REDACTED] године,
101. [REDACTED] рођен [REDACTED] године,
102. [REDACTED], рођен [REDACTED] године,
103. [REDACTED], рођен [REDACTED] године,
104. [REDACTED] рођен [REDACTED] године,
105. [REDACTED] рођен [REDACTED] године,
106. [REDACTED], рођен [REDACTED] године,
107. [REDACTED] рођен [REDACTED] године,
108. [REDACTED] рођен [REDACTED] године,
109. [REDACTED], рођена [REDACTED] године,
110. [REDACTED], рођен [REDACTED] године,
111. [REDACTED], рођен [REDACTED] године,
112. [REDACTED] рођен [REDACTED] године,
113. [REDACTED], рођен [REDACTED] године,
114. [REDACTED] рођен [REDACTED] године,
115. [REDACTED] рођен [REDACTED] године,
116. [REDACTED], рођен [REDACTED] године,
117. [REDACTED], рођен [REDACTED] године,
118. [REDACTED] рођен [REDACTED] године,
119. [REDACTED], рођен [REDACTED] године,
120. [REDACTED] рођен [REDACTED] године,
121. [REDACTED], рођен [REDACTED] године,
122. [REDACTED] рођен [REDACTED] године,
123. [REDACTED] рођен [REDACTED] године,
124. [REDACTED], рођен [REDACTED] године,
125. [REDACTED], рођен [REDACTED] године,
126. [REDACTED], рођен [REDACTED] године,
127. [REDACTED] рођен [REDACTED] године,
128. [REDACTED] рођен [REDACTED] године,
129. [REDACTED], рођен [REDACTED] године,
130. [REDACTED], рођен [REDACTED] године,
131. [REDACTED], рођен [REDACTED] године,
132. [REDACTED] рођен [REDACTED] године,
133. [REDACTED] рођен [REDACTED] године,
134. [REDACTED] рођен [REDACTED] године,
135. [REDACTED] рођен [REDACTED] године,
136. [REDACTED] рођена [REDACTED] године,
137. [REDACTED] рођен [REDACTED] године,
138. [REDACTED] рођен [REDACTED] године,

186. [REDACTED] рођен [REDACTED] године,
187. [REDACTED] рођен [REDACTED] године,
188. [REDACTED] рођен [REDACTED] године,
189. [REDACTED] рођен [REDACTED] године,
190. [REDACTED] рођен [REDACTED] године,
191. [REDACTED] рођен [REDACTED] године,
192. [REDACTED] рођен [REDACTED] године, и
193. [REDACTED], рођен [REDACTED] године,

- чиме је извршио кривично дело ратни злочин против ратних заробљеника из члана 144 Кривичног закона СРЈ у саизвршилаштву, у вези члана 22 КЗ СРЈ.

Па му суд применом напред наведеног законског прописа као и одредби члана 5, 33, 38 и 41 КЗ СРЈ претходно утврђује казну затвора у трајању од **15 (петнаест) година**.

На основу члана 49 КЗ СРЈ узима се као утврђена казна затвора у трајању од 10 (десет) година изречена правноснажном пресудом Окружног суда у Новом Саду [REDACTED] год [REDACTED] године, која је постала правноснажна 02.12.2008. године,

Па суд окривљеног Ђирић Петра уз даљу примену одредби члана 48 и 50 КЗ СРЈ

ОСУЂУЈЕ

На јединствену казну затвора у трајању од **20 (двадесет) година** у коју казну му се урачунава време проведено у притвору, као и време проведено на издржавању казне по пресуди Окружног суда у Новом Саду [REDACTED] од [REDACTED] године.

На основу члана 264 став 4 ЗКП окривљени Ђирић Петар **СЕ ОСЛОБАЂА** од плаћања трошкова кривичног поступка, те исти падају на терет буџетских средстава суда.

О б р а з л о ж е њ е

Оптужницом Тужилаштва за ратне злочине Републике Србије Ктрз. бр. 6/11 од 18.06.2012. године, окривљеном Ђирић Петру стављено је на терет извршење кривичног дела ратни злочин против ратних заробљеника у саизвршилаштву из члана 144 у вези са чланом 22 Кривичног закона Савезне Републике Југославије (КЗ СРЈ), уз предлог да се окривљени огласи кривим и казни по закону. У завршниј речи заменик тужиоца за ратне злочине је навео да је током поступка несумњиво доказано да је окривљени извршио кривично дело које му је стављено на терет, па је

предлажио да га суд, ценећи све околности догађаја, огласи кривим и изrekne му максималну казну затвора.

Одбрана окривљеног

На записнику пред истражним судијом од 05.05.2011. године **окривљени Ђирић Петар** није желео да одговара на постављена питања и да износи одбрану.

Износећи своју **одбрану** на главном претресу 15.11.2012. године окривљени је изјавио да не признаје кривично дело, да није крив и да уопште не зна где је Овчара, јер никад није био на Овчари, као ни на Грабову. Након завршетка борби у Вуковару је чуо да су нека лица заробљена, с тим што не зна где су заробљена. Не зна да ли су били заробљени хрватски борци, није их видео. Док се шетао видео је аутобусе који су ишли из болнице према граду, али не зна ко је у њима био. Он је отишао према Олајници.

После 2, 3 дана чуо је да су побијени неки заробљеници на Овчари, али није чуо ко је то урадио. То је причао цео град. Није се ни распитивао, јер га није занимalo.

После пада Вуковара било је велико славље. Скупило се друштво, њих 5, 6, 10, па су отишли да пију, по кафанама, кућама, лутали су, шуњали се. Ту су били [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] не зна им имена, зна их све по надимцима и још неки. Било је и неких цурица. Ишли су у Нови Сад, Шид, на Петрову Гору и враћали се. Био је општи хаос, само се јело, пило и лутало. Биле су пијанке, роштиљи, пекли су се прасићи, јагњићи, у томе је отишla цела недеља. Славило се по кућама, јер у то време нису радиле кафане. Прву кафану је отворио [REDACTED] 6 месеци после пада Вуковара, у којој су се такође скupљали. Док се славило виђао је [REDACTED] ([REDACTED]) [REDACTED] и он је већином ишао с њима на славље. [REDACTED] једно време није виђао, јер је био сав израњаван.

Када је пала Митница, не сећа се датума, али је био тај дан или сутрадан по паду Вуковара, ишли су и тамо да виде шта има, да ли је остало нешто од наоружања које су скupљали. Тај дан када је пала Митница нашао је ПАМ којим се возио по граду и то је снимљено (снимак са ТВ „Политика“).

На Вуковарско ратиште дошао је два дана после војске, на почетку рата, не зна кад, али није било хладно. Кренули су из Новог Сада из неке касарне, где су се скupили. Била је општа мобилизација и његов [REDACTED] [REDACTED] је добио позив, па се он добровољно пријавио у Новом Саду уместо њега. У касарни су задужили униформе и пушке, имали су пар дана обуке и водили су их на гађање у неку рупу. Ко је био способан послат је да гине. Дошли су у Вуковар и распоредили су га у јединицу Територијалне одбране у склопу Војске Југославије. Свима им је био претпостављени [REDACTED] [REDACTED] Он је био у одељењу са [REDACTED]

[REDACTED] понекад је с њима био и [REDACTED] Тада још није било водова.

Прво је имао пушку без преклопа, која није ваљала, па је узео аутоматску пушку са кундаком. Од наоружања је имао бомбу, а једно време је имао и пиштолј. Носио је обичну СМБ униформу, зелену којој је одсекао рукаве и капу. Није имао у то време браду, бркове, био је млад, није му приличило.

Добијали су наређења да иду и „очисте“ улицу и да чувају улицу, да чувају стражу. Ако је акција онда се иде у акцију, ако је примирје повлаче се и нема пуцања.

[REDACTED] и он су се држали једно другог, јер ако то не радиш у рату немогуће је дочекати јутро. [REDACTED] их је водио, поштовали су га и слушали, али им није био претпостављени, није им наређивао, него су се консултовали сви заједно. Ишао је с њим на састанке у команду, с тим да је он [REDACTED] чекао напољу, није улазио. У кући [REDACTED] у Новој улици је био штаб, ту су спавали претпостављени, активни официри, као и они официри против којих је касније вођен поступак у Хагу. Он је за време рата спавао у кући покојног [REDACTED] која се налазила преко пута куће [REDACTED]

Познаје [REDACTED] (сведок [REDACTED]) који је био у јединици код [REDACTED], али не зна у ком својству, као и [REDACTED] ([REDACTED]) који је био војно ангажован, али није били распоређени у истом делу града. [REDACTED] је био нон-стоп у штабу. Упознао га је одмах по доласку, јер су штаб – кућа [REDACTED] кућа [REDACTED] у којој је он био смештен и празне куће у којој је спавала војска и [REDACTED] биле близу, па су причали кад изађу напоље. Није га виђао у акцијама, борби. Њихови искази у вези његовог учешћа у догађајима на Овчари и Грабову нису истина. [REDACTED] је био на другој страни и видео га је једном, два пута током рата када је дошао по муницију у магацин у „Велепромет“. Мисли да је био у униформи.

Чуо је за мајора [REDACTED] официра Југословенске народне армије, али не зна како изгледа и да ли га је видео у Вуковару, прошло је 20 година. Никада није био у било каквом сукобу са неким официром ЈНА за време боравка на ратишту нити је у њега уперио пушку. Истакао је да је он само обичан територијалац, добровољац, па није имао право да подигне пушку у официра ЈНА и тера војску са положаја.

Познаје [REDACTED] са надимком „[REDACTED]“ који је дошао на ратиште дан после пада Вуковара и нису били заједно у јединици, јер [REDACTED] није био у јединици. Мало је изигравао манекена, али је правио глупости, пио, лутао и на крају су га отерали. Када је отишао више се никад није ни вратио. Нису се дружили, имали су различита друштва, али су били добри. [REDACTED] је упознао 6-7 месеци после рата, а није могао да се сети да ли је [REDACTED] био с њим у јединици, није га виђао. [REDACTED] је био манекен, који је волео само да се лепо обуче, да има лепу униформу и пушку, да буде затегнут и да шета, а не зна у којој је био јединици. После рата је упознао

[REDACTED] званог [REDACTED] [REDACTED] који су били у „Левој суподерици”. [REDACTED] који му је кум, такође је упознао после рата, после пада Вуковара. Нису се раније срели, јер би он отишао на линију, а [REDACTED] би се вратио и обрнуто. [REDACTED] је кувала у тој кући и виђао ју је. Ишао је тамо на ручак. Објаснио је да [REDACTED] није хтео да напусти ту кућу, а он је нон-стоп тамо ишао. Чуо је за [REDACTED] који је био у некој црногорској јединици и налазили су се негде на брду према Митници, а упознао га је у затвору. Дуго познаје [REDACTED] односно [REDACTED] званог [REDACTED] али га није виђао током рата и не зна где је био, видео га је 2-3 године после рата. [REDACTED] је упознао у затвору.

Бранилац окривљеног је у завршној речи навео да није доказано да је окривљени Ђирић извршио кривично дело које му је стављено на терет, јер ни из једног доказа није на несумњив начин утврђено да је он извршилац наведеног кривичног дела. Учешће у догађају на Овчари, што је једино било спорно током поступка, утврђивало се из исказа сведока, а постојале су три врсте сведока и то: лица која су била окривљена односно осуђена, лица која су у ранијем поступку били сведоци сарадници и испитана војна лица - официри. Сматра да су војна лица и осуђена лица сагласни у свим битним чињеницама за овај кривични поступак, при чему посебно апострофира на исказе сведока [REDACTED] а једини који терете окривљеног Ђирића су сведоци [REDACTED] који, по његовом мишљењу, не говоре истину, што је утврђено и ранијим пресудама. С обзиром на то да током поступка није доказано да је окривљени Ђирић извршио наведено кривично дело, предложио је да га суд због недостатка доказа ослободи од оптужбе.

У својој завршној речи окривљени се сагласио са речима браниоца, изјавивши да није крив и да му је жао због овог што се догодило.

Изведени докази

Суд је у доказном поступку проверавајући наводе оптужнице, као и одбрану окривљеног, саслушао сведоце [REDACTED]

[REDACTED] те је на сагласан предлог странака прочитао попис идентификованих посмртних остатака ексхумираних на Овчари, Уреда за заточене и нестале Владе Републике Хрватске, извештај о идентификацији ексхумираних лица из масовне гробнице на Овчари сачињен од стране Медицинског факултета у Загребу од 19.04.2005. године, налаза и мишљења као и допуне налаза и мишљења судске медицине Института за судску медицину у Новом Саду број 48/04 и 48-1/04, писмене извештаје др Душана Дуњића од 27.09.1996. године и

03.10.1996. године, писмени извештај др Вујадина Оташевића од 15.11.1996. године, допис Института за судску медицину Медицинског факултета у Загребу број 116/08 од 03.03.2008. године, изјаву о поштовању хуманитарних принципа из Хага од 05.11.1991. године, Меморандум о споразуму у Женеви од 27.11.1991. и споразум о размени заробљеника односно особа лишених слобода у оружаним сукобима у Републици Хрватској од 20.10.1991. године, Баредбу стр. пов. од 18.11.1991. године генерала ██████████ извршио увид у пресуду Хашког трибунала ИТ-95-13/1-Т („Вуковарска тројка“), допис Окружног суда у Београду - Већа за ратне злочине од 30.01.2008. године председнику Хашког трибунала, као и његов одговор овом суду од 04.07.2008. године, новински чланак из листа „Јутарњи лист“ под називом „Одличје Зринског заборављеном јунаку Вуковара“ од 17.11.2011. године, решење о давању статуса сведоцима сарадницима ██████████ од 05.01.2004. године и ██████████ од 23.06.2004. године, прочитало наредбу начелника штаба команде Прве војне области од 16.11.1991. године и борбени извештај од 19.11.1991. године пуковника ██████████ као и његову наредбу од 20.11.1991. године, извршио увид у налаз и мишљење вештака Стриновића од 20.04.2005. године и Кубата од истог датума, налаз и мишљење комисије вештака на челу са доктором ██████████ и ██████████ од априла и маја 2004. године, са записника о саслушању код истражног судије од 20.04.2005. године, др Тасића, као и главних претреса од 20.04.2005. године и 23.11.2005. године, др Будакова са главног претреса од 23.04.2008. и 15.09.2008, налаз и мишљење вештака балистичара Драгана Крстића од 14.06.2005. године и допуну налаза и мишљења истог вештака са главног претреса од 21.06.2005. године, налаз и мишљење вештака др Александра Јовановића и Наде Јанковић у односу на ██████████ од 26.07.2007. године и усмену допуну са главних претреса, извршио увид у пресуду Окружног суда у Београду - Већа за ратне злочине К.В.бр. 9/08, пресуду Окружног суда у Београду - Већа за ратне злочине К.В.бр. 4/06 од 12.03.2009. године, пресуду Апелационог суда у Београду - Одељења за ратне злочине Кж.Поз-бр. 1/10 од 23.06.2010. године.

На сагласан предлог странака на основу члана 406 став 1 тачка 2 ЗКП извршио увид у исказ сведока ██████████ од 01.02.2012. године код истражног судије и са главног претреса од 17.11.2008. године, исказ сведока – оштећених ██████████ од 26.04.2004. године, 25.10.2004. године и 26.10.2004. године, ██████████ од 26.04.2004. године и 25.10.2004. године, ██████████ од 26.04.2004. године, ██████████ од 27.04.2004. године, ██████████ од 27.04.2004. године и са главног претреса од 24.05.2005. године и ██████████ од 27.04.2004. године, 26.10.2004. године и 20.06.2008. године; те извршио увид у извештај из казнене евиденције за окривљеног, па је након оцене сваког доказа појединачно и у међусобној вези, а у вези са одбраном окривљеног, утврдио чињенице релевантне за пресуђење у овој кривично-правној ствари.

Надлежност суда

Разматрајући надлежност овога суда, те да је одредбама члана 2, 3, 9 и 10 Закона о организацији и надлежности државних органа у поступку за ратне злочине прописано је да је Одељење за ратне злочине Вишег суда у Београду надлежно за вођење поступка за кривична дела, која су извршена на територији бивше Социјалистичке Федеративне Републике Југославије, без обзира на држављанство учиниоца или жртве, а ради се измене осталог о делима против човечности и међународног права, одређена у глави XVI Кривичног закона Савезне Републике Југославије (која дела су одређена такође, у глави XVI КЗ СФРЈ) и тешка кршења међународног хуманитарног права извршена на територији бивше Југославије од 01.01.1991. године, која су наведена у Статуту Међународног кривичног суда за бившу Југославију, због чега је за вођење овог поступка надлежан Виши суд у Београду – Одељење за ратне злочине.

Докази уступљени од МКТЈ

Одредбом члана 14-а Закона о организацији и надлежности државних органа у поступку за ратне злочине предвиђено је да тужилац за ратне злочине може предузети кривично гођење на основу података и доказа прикупљених од стране тужиоца МКТЈ, те да се докази прикупљени или изведени од стране МКТЈ могу, након уступања, користити као докази у кривичном поступку пред домаћим судом, под условом да су прикупљени или изведени на начин предвиђен Статутом и Правилима о поступку и доказима МКТЈ, док се постојање или непостојање чињеница које се доказују тим доказима, цени у складу са чланом 16 ЗКП. С обзиром на наведено, суд је у доказном поступку, уз сагласност и без примедби странака, извршио увид у пресуду Хашког трибунала ИТ-95-13/1-Т („Вуковарска тројка“), јер се ради о доказу који је уступљен овом суду у смислу цитираног члана.

Описти приступ оцени исказа сведока

Потребно је напоменути да је специфичност кривичног поступка који за предмет има кривично дело ратни злочин у томе да су предмет утврђивања, по правилу, догађаји који су се одиграли пре више од петнаест година, да након догађаја нису фиксирали материјални трагови, или уколико јесу, нису сачувани, те су искази сведока често једно од главних доказних средстава. Стога је неопходно да се подробније анализира веродостојност ових исказа и поузданост чињеница које се из њих утврђују, имајући у виду разлике и противуречности и то како о околностима под којима су се одиграли догађаји и шта је претходило истима, тако и о лицима која су њихови учесници.

Кривично дело које је предмет овог поступка, учињено је пре више од двадесет година, сведоци су често и по неколико пута испитивани у току свих ових година, те је немогуће очекивати да о појединостима догађаја, њиховој хронологији, чињеницама које су претходиле том догађају, исказују на потпуно сагласан начин. По мишљењу суда, управо би у великој мери сагласни искази упућивали на чињеницу да су сведоци усаглашавали исказе за потребе поступка, да су припремани. Протек времена од догађаја јасно доводи до немогућности да се исприча иста прича са истим детаљима, што значи да се могу заборавити или помешати неки детаљи самог догађаја или учесници самог догађаја, посебно они детаљи који ни по чему нису карактеристични да бих их сведоци памтили толико дуги временски период, али што не значи да је услед тога нужно обеснажено њихово сведочење о кључним и одлучним чињеницама, те да не говоре истину, а ситне неподударности обавезно цео исказ чинити непоузданим.

Могућност опажања одређених збивања и учесника истих зависила је како од места на коме су се сведоци – очевици догађаја налазили у критичном тренутку тако и од момента у коме су се налазили на некој локацији. Треба имати у виду и да је у конкретном случају у извршењу кривичног дела учествовало више лица, (с тим да је већина учесника било да се ради о сведоцима, било да се ради о окривљеном слично или идентично обучена – у униформе, па тако појединци, у маси истих, могу бити и мање уочљиви), затим да је страдало 200 оштећених, да се догађај одвијао током целог дана и то на више локација, при чему су учесници догађаја мењали локације. Наиме, предметни догађај је започео критично јутро у Вуковарској болници тријажом, где се окупило велики број мештана, територијалаца, добровољаца, наставио се током преподнева одвожењем заробљеника у Вуковарску касарну где су аутобуси били неколико сати, а касарна је била пуна и војника и територијалаца, потом се наставио у поподневним сатима транспортом заробљеника на Овчару, њиховим извођењем из аутобуса, што је све трајало неколико сати, и ударцима у шпалиру, потом, у наредних неколико сати пописивањем и пребијањем заробљеника у хангару, чему је присуствовао такође велики број територијалаца, добровољаца и војника, па тако и мештана, да би у наредних пар сати заробљеници одвожени на око 1 километар од хангара на Грабово, где су у више „тура”, а у свакој од по неколико група, стрељани, те је догађај окончан стрељањем последње групе заробљеника код хангара „иза поноћи”.

Стога, разлике у исказима сведока при описивању детаља догађаја и учесника не могу *a priori* да буду разлог за закључак да је целокупно сведочење одређеног сведока непоуздано због тога што је његово сведочење у односу на одређени догађај или учеснике самог догађаја непоуздано. Из наведених разлога било је и ситуација када је суд прихватио, оценивши га као поуздан, исказ сведока у вези са једним догађајем, неким чињеницама или учесницима самог догађаја, иако се на његово сведочење о другим дешавањима и одређеним чињеницама или

учесницима догађаја није ослонио, ценећи да је исказ сведока у том делу непоуздан. Суд је приликом оцене веродостојности и поузданости исказа сведока највећу пажњу поклонио управо противуречностима у деловима исказа сведока о одређеним чињеницама, околностима и учесницима самог догађаја у вези са критичним догађајем и ономе што је претходило истом, ценећи их како појединачно, тако и у вези са свим осталим доказима.

Суд је у неколико случајева приликом испитивања сведока покушао да предочавањем исказа једног сведока другоме, као и одбране окривљених, који су дати у различитим интервалима, отклони одређене противуречности у њиховим исказима, али ови покушаји нису увек уродили плодом, очигледно као резултат протека времена и свих поменутих околности, те је суд закључио да евентуално нова суочења и поновна испитивања сведока не би утицала на доношење другачијег закључка у односу на утврђивање релевантних чињеница.

Неопходно је имати у виду и чињеницу да је мали број оштећених преживео догађаје на Овчари, с тим да ни један оштећени није преживео стрељање на Грабову, те су непосредни очевици догађаја на Овчари и са места стрељања - Грабово, који су се и изјашњавали о наведеном, осим осуђених и окривљеног, једино сведоци [REDACTED] А незнатац број сведока у односу на стваран број присутних, сведочи о догађајима испред хангара и у хангару на Овчари. Суд је због тога посветио посебну пажњу анализи исказа сведока не дозволивши да се, уколико се појави сумња у веродостојност и поузданост исказа сведока, то тумачи на штету окривљеног.

Искључење јавности

Приликом давања исказа сведока [REDACTED] [REDACTED] на главном претресу 03.12.2012. године, искључена је јавност на основу члана 363 став 1 тачка 4 и 5 ЗКП, а ради заштите њихове приватности у поступку и других оправданих интереса у демократском друштву, имајући при том у виду и да су именовани сведоци имали статус сведока сарадника у поступцима пред овим одељењем, а поводом овог догађаја(случај „Овчара”), када је такође, приликом давања њихових исказа била искључена јавност, чињеницу да се сведок [REDACTED] и даље налази у програму заштите, као и све околности предметног догађаја, тежину последица и начин извршења кривичног дела које је окривљеном стављено на терет односно имајући у виду природу и садржину исказа који су ова два сведока дали пред овим судом поводом критичног догађаја, а који су једини пристали да сведоче не само о учешћу других лица, већ и о сопственом учешћу у догађају, као и због потребе да се на претресу потпуно испитају о предметном догађају. С обзиром на наведено, суд је на предлог заменика тужиоца за ратне злочине, искључио јавност из разлога заштите њихове приватности у поступку и других

оправданих интереса у демократском друштву, иако се томе противла одбрана. Ово тим пре што ни права окривљеног на правично и фер суђење, по оцени суда, није повређено, јер су сведоци [REDACTED] и [REDACTED] давали исказ и одговарали на питања у судници пред окривљеним и његовим браниоцем, одбрана је могла да види се њихове реакције, гестикулације, начин на који се понашају приликом давања исказа и одговарања на питања, могли су непосредно да им постављају питања и на крају да се окривљени и сведоци суоче. С друге стране, сведоцима је омогућено да дају свој исказ без присуства јавности што им је уливало сигурност. Оцењујући у овом случају и питање равнотеже између одбране демократских институција у заједничком интересу, а с друге стране потребе и права сведока да ужива заштиту, суд је оценио, а имајући у виду све наведено, те чињеницу да ради о исказима сведока који су од значаја за утврђивање чињеничног стања, да су оваквим испитивањем ова права у равнотежи, чиме није угрожено право јавности да буде обавештена о току кривичног поступка.

Утврђено чињенично стање

Анализом и оценом свих изведенних доказа, како појединачно, тако и у вези са осталим изведенним доказима, као и одбраном окривљених, суд је на основу начела слободног уверења у оцени доказа о чињеницима, на основу одредби члана 16 и 419 ЗКП, закључио да је окривљени извршио кривично дело у време, на место и на начин како је то описано у изреци пресуде, те да је одговоран за учињено дело, при чему је једна радња из оптужнице изостављена из изреке пресуде, будући да је остала недоказана.

Опште познате чињенице су да је постојао оружани сукоб на делу на територији тадашње Републике Хрватске у саставу тадашње Социјалистичке Федеративне Републике Југославије (СФРЈ) и то између оружаних снага Југословенске народне армије (ЈНА) у чијем саставу су биле и јединице Територијалне одбране појединих места и насеља и добровољачких јединица с једне стране и са друге стране оружаних формација Републике Хрватске (милиције, збора народне гарде и добровољачких јединица), а што странке нису ни оспоравале.

Странке су сагласно на припремном рочишту учиниле неспорним и чињеницу да је на територији тадашње Републике Хрватске, која је формалноправно критичном приликом још била у саставу тадашње Социјалистичке Федеративне Републике Југославије (СФРЈ) трајао сукоб који није имао карактер међународног сукоба, јер је Република Хрватска од међународне заједнице призната као самостална држава током 1992. године.

Поред тога на припремном рочишту учињено је неспорним и то: да је окривљени учествовао у оружаном сукобу на територији тадашње

Републике Хрватске, у Вуковару, као припадник Територијалне одбране (ТО) Вуковара, која је била у саставу тадашње Југословенске народне армије, да се критични догађај одиграо од поподневних часова дана 20.11. до раних јутарњих часова дана 21.11.1991. године на пољопривредном добру Овчара, у Вуковару, статус оштећених као заштићених лица у оружаном сукобу (ратни заробљеници), те да су прекршене наведене одредбе Треће Женевске конвенције о поступању са ратним заробљеницима из 1949. године, ратификоване од стране Народне скупштине ФНРЈ 1950. године и одредбе Допунског протокола из Женевске конвенције о заштити жртава немеђународних оружаних сукоба, од 08.06.1977. године; припадност оштећених једној страни у сукобу – и то хрватским оружаним снагама (милиција, добровољачке јединице, као и лица која прате те оружане снаге иако непосредно не улазе у њихов састав), идентитет оштећених, те шта је све претходило њиховом стрељању (прво су у формираном шпалиру, рукама и ногама, ударани по разним деловима тела, јер су били приморани да прођу кроз шпалир приликом уласка у хангар, на којим начин су им наношене телесне повреде, да су пописани, након чега су у више наврата трактором одвежени на Грабово, на око 1 километар од Овчаре, па је у формираном стрељачком воду, из ватреног оружја пуцано у њих и тако су стрељањем лишени живота), број оштећених који је критичном приликом лишен живота - стрељањем (200 лица од којих је идентификовано 193 лица).

То не само да су чињенице које су странке учиниле неспорним на припремном рочишту, већ су оне у довољној мери расправљене у кривичним поступцима који су вођени како пред овим судом тако и пред

Апелационог суда у Београду и Хашког трибунала (у које је суд извршио увид), а сагласност странака о тим чињеницама није у супротности са другим доказима (члан 83 став 3 ЗКП), као што су: попис идентификованих посмртних остатака ексхумираних на Овчари Уреда за заточене и нестале Владе Републике Хрватске, извештај о идентификацији ексхумираних лица из масовне гробнице на Овчари сачињен од стране Медицинског факултета у Загребу од 19.04.2005. године, налаз и мишљење као и допуне налаза и мишљење Института за судску медицину у Новом Саду број 48/04 и 48-1/04, писмених извештаја др Душана Дуњића од 27.09.1996. године и од 03.10.1996. године, писмених извештаја др Вујадина Оташевића од 15.11.1996. године, дописа Института за судску медицину Медицинског факултета у Загребу број 116/08 од 03.03.2008. године, налаза и мишљења вештака Стриновића и Кубата, налаз и мишљење комисије вештака на челу са доктором Милошем Тасићем и др Браниславом Будаковим и њиховим усменим допунама, налаз и мишљење вештака балистичара Драгана Крстића од 14.06.2005. године и допуна налаза и мишљења истог вештака са главног претреса од 21.06.2005. године.

Неспорно је да се статус ратног заробљеника не појављује у унутрашњем (немеђународном) сукобу, осим ако се стране у сукобу не

сагласе да тај статус обезбеде лицима који су лишени слободе. Извесно је да се у конкретном случају ради о ратним заробљеницима, из разлога што је код окривљеног Ћирића, евидентно постојала свест да се ради о припадницима противне стране, јер окривљени у својој одбрани и сведоци говоре о ратним заробљеницима употребљавајући за њих термин „заробљени”, иако су међу њима постојале и две касније убијене жене – цивили и одређени број извесно медицински збринутих лица, дакле рањеника.

Присуство две жене за које се за извесношћу може претпоставити да су биле цивили и одређеног броја рањеника, не доводи у сумњу закључак суда да се у конкретном случају ради о кривичном делу ратни злочин против ратних заробљеника. Ово из разлога што је несумњиво највећи број убијених лица припадао лицима која су имала и заслуживала статус ратних заробљеника, уз чињеницу да је код окривљеног постојала свест о томе да су та лица ратни заробљеници, да их је окривљени заједно са припадницима исте јединице Територијалне одбране Суковара [redacted]

[redacted] те припадницима добровољачке јединице „Лева суподерица“ [redacted] (тада [redacted]), [redacted]

као и са [redacted] и добровољцем [redacted] према којима је поступак правноснажно окончан и више других НН лица, повређивали и убијали у контексту чињенице да су их сматрали ратним заробљеницима, указује на јасан закључак да се у конкретном случају управо ради о ратним заробљеницима, а што је утврђено и правноснажним пресудама овог одељења К.В.бр. 4/06 и К.В.бр. 9/08. Из изведенih доказа несумњиво је да је код окривљеног постојала свест да се ради о ратним заробљеницима и да су од стране окривљеног и других раније осуђених лица повређивани и убијани зато што су ратни заробљеници, то јест припадници супротне стране у сукобу.

До тог става дошло је и жалбено веће МКТЈ у предмету [redacted] које закључује: „Особе које су биле борци, али у време када су злочини против њих почињени нису више учествовали у борбама зато што су напустиле војску, нису више носиле оружје, или су стављене ван строја због рањавања или заробљавања, не добијају статус цivila тиме што у време извршења злочина нису наоружани или у борби“.

Писмени докази прочитани на главном претресу и то: Споразум о размени заробљеника, односно особа лишених слобода у оружаним сукобима у Републици Хрватској или у вези са тим сукобима од 20.10.1991. године који је постигнут између Владе Републике Хрватске и Југословенске народне армије и Изјава о поштовању хуманитарних принципа из Хага од 05.11.1991. године из којих произилази да су цивилни и војни органи власти СФРЈ пристали да припаднике хрватских оружаних снага сматрају ратним заробљеницима, према којима се има

применити III Женевска конвенција о поступању са ратним заробљеницима, указују да је очигледно постојао договор око статуса лица лишених слободе, да се исти третирају као ратни заробљеници, па је тако из Изјаве о поштовању хуманитарних принципа из Хага од 05.11.1991. године утврђено да је изјава којом се потписници обавезују да ће поштовати и обезбедити поштовање међународног хуманитарног права, те подсећају све оружане формације на њихову обавезу да примењују основне принципе, а између осталог и да се свим заробљеним лицима, а посебно борцима који су се предали мора хумано поступати. На основу те изјаве из Хага која је потписана од стране председника свих шест република СФРЈ, дана 27.11.1991. године у Женеви представници цивилних и војних органа власти СФРЈ и Хрватске потписали су Меморандум о споразуму где су се између осталог сложили да ће сви заробљени борци уживати третман прописан Трећом Женевском конвенцијом од 12.08.1948. године; из Споразума о размени заробљеника, односно особа лишених слобода у оружаним сукобима у Републици Хрватској или у вези са тим сукобима од 20.10.1991. године утврђено је да је предметни споразум постигнут између представника Владе Републике Хрватске - [REDACTED] заменика министра одбране и Југословенске народне армије - генерала потпуковника [REDACTED] а којим споразумом су се обе стране обавезале да ће све претходно набројане категорије особа, а то се односи на заробљенике, одмах ставити под заштиту међународног Црвеног крста, те у погледу третмана и смештаја у свему удовољити категоријама и стандардима Женевске конвенције о поступању с ратним заробљеницима од 12.08.1949. године и Допунског протокола уз Женевске конвенције од 12.08.1949. године о заштити жртава међународних сукоба (Протокол II) од 1977. године, а из наредбе строго поверљиво број 1614-82/81 од 18.11.1991. године, издате од стране генерала пуковника [REDACTED] утврђено је да је између осталог, наређено да ће се у извршењу задатака из наредбе, као и у свим дејствима у зони ангажовања јединица прве војне области на разбијању усташких снага у свему придржавати Женевске конвенције о ратним заробљеницима. Из ових доказа несумњиво је утврђено да су стране у сукобу сагласне да се статус ратних заробљеника обезбеди лицима која су лишена слободе, па је суд нашао да су кршene одредбе III Женевске конвенције, иако се статус ратних заробљеника не појављује у унутрашњем сукобу.

Без обзира што је статус оштећених међу странкама био неспоран, као и одредбе Женевске конвенције и Допуског протокола које су том приликом прекршене ово питање је било предмет оцене првостепеног суда. Пре свега што се поред несумњиво највећег броја припадника хрватских оружаних снага која су се налазила на Овчари, ту налазио и известан број цивила и рањеника из болнице, што би могло да говори да је овом приликом дошло до кршења I и IV Женевске конвенције, то јест да су постојали елементи извршења кривичног дела ратни злочин против рањеника и болесника из члана 143 КЗ СРЈ и кривичног дела ратни

злочин против цивилног становништва из члана 142 КЗ СРЈ, али се овде ради привидном идеалном стицју, јер је окривљени једном радњом извршио још два облика кривичног дела за које је прописана иста казна, па је суд нашао да се ради само о једном кривичном делу, будући да је само једном повређено заштићено добро и остварена је само једна забрањена последица, због чега је суд квалификовao радње окривљеног као кривично дело ратни злочин против ратних заробљеника из члана 144 КЗ СРЈ, с обзиром на то да радње тог кривичног дела доминирају и претежније су у односу на друге извршене радње, јер је несумњиво највећи број оштећених припадао лицима која су имала статус ратних заробљеника, што је окривљеном било познато.

Од целокупног чињеничног описа из оптужнице одбрана је оспорила да је окривљени Ђирић извршио наведено кривично дело, односно да је учествовао у пребијању, телесном повређивању и убиству оштећених и то су чињенице које су биле предмет доказивања на главном претресу.¹

Идентитет и присуство окривљеног и догађаји на локалитетима из изреке пресуде

Окривљени Ђирић потврђује наводе из оптужнице у погледу свог присуства у Вуковару критичном приликом наведећи да је дошао у Вуковар на ратиште на почетку рата, два дана после војске, као и да је био распоређен у Територијалну одбрану у склопу Војске Југославије, а у одељењу код осуђеног [REDACTED] где да се налазио у Вуковару у критичном периоду, што је прихваћено, будући да су ови наводи потврђени и исказима сведока [REDACTED]

[REDACTED], ком делу је њиховим исказима суд поклонио веру.

Радње за које је оглашен кривим су се, како је утврђено, доделиле управо у време за које окривљени не оправа да се налазио у Вуковару. Суд није прихватио одбрану окривљеног да не зна где су Овчара и Грабово, јер никад није био тамо, а после пар дана је чуо за предметни догађај, оценивши је као неискрену, неуверљиву и срачунату на избегавање кривичне одговорности, посебно што је противуречна исказима сведока [REDACTED]. Наиме, његова одбрана је оповргнута прво исказом сведока [REDACTED] који је навео да је критичном приликом видео окривљеног на Овчари у шпалиру, да је уперио пушку у официра ЈНА и да је отишао у правцу Грабова, а онда и исказом сведок [REDACTED] који је децидно навео да је критичном приликом видео окривљеног у хангару на Овчари када се утоваривала прва приколица (с тим да га је претходно видео са осуђенима [REDACTED] у касарни где су доведени

¹ транскрипт са припремног рочишта од 01.10.2012. године

заробљеници из болнице) и на рупи на Грабову, где су обојица били у истом стрељачком воду (строју) и пуцали на заробљенике.

Из оба исказа, којима је суд поклонио веру у наведеном делу, с обзиром на то да се међусобно надопуњују, надовезују и у много чему преплићу чинећи логичну и складну целину, суд је недвосмислено закључио да је окривљени Ђирић био и на Овчари и на Грабову, те да је тамо предузео одређене радње, о којима ће касније бити речи.

Закључак суда је да је, а имајући у виду исказе ова два сведока, идентитет окривљеног неспоран, будући да су они детаљно објаснили како и од када знају окривљеног Ђирића ([REDACTED] га је често виђао у штабу током сукоба и да се познају, што не спори ни окривљени, а [REDACTED] да га познаје, јер је скоро 6 година живео у Вуковару, па су се касније упознали и разговарали, а критичном приликом на Овчари се распитивао за окривљеног, из разлога што је стално био са осуђеним [REDACTED], све са навођењем његовог надимка, знају да је из Врбаса, као и да је остао да живи у Вуковару. При том, сведок [REDACTED] је указао на окривљеног Ђирића на њиховој заједничкој фотографији ([REDACTED] из тог периода, која му је показана на главном претресу. Уједно је окривљеног на истој фотографији указао и сведок [REDACTED]

Догађаји на локалитетима из изреке пресуде

Суд је утврдио да је окривљени Ђирић Петар заједно са припадницима исте јединице Територијалне одбране Вуквара [REDACTED]

[REDACTED] и то:
[REDACTED]
[REDACTED] (тада [REDACTED] као и са [REDACTED] и добровољцем [REDACTED] против, којих је поступају правноснажно окончан и више других НН лица, према ратним заробљеницима – припадницима хрватских оружаних снага, милиција, добровољачких јединица и лица која прате те оружане снаге иако непосредно не улазе у њихов састав, а који су претходно положили оружје припадницима ЈНА у Вуковарској болници, а затим предати ТО Вуквара, вршио убиства и телесно их повређивао, тако што је у формираном штапиру, рукама и ногама, ударао по разним деловима тела ратне заробљенике који су били приморани да прођу кроз штапир приликом уласка у хангар, наносећи им телесне повреде, а када су ратни заробљеници пописани и у више наврата трактором одвежени на Грабово, на око 1 километар од Овчаре, у формираном стрељачком воду, из ватреног оружја пуцао у њих и тако их стрељањем лишио живота, којом приликом је лишено живота 200 лица од којих је идентификовано 193 лица, оценом следећих изведенih доказа:

У складу са својим сазнањима сведок [REDACTED] описује околности под којима се догађај одиграо наводећи да је у штабу у Новој улици 20.11. око пола 12 добио је наређење од [REDACTED] да оде на Овчару да провери информацију да ли територијалци и добровољци хоће да преузму заробљенике из болнице. Са њим су били [REDACTED] и [REDACTED]. Отишли су возилом марке „Застава 101“ зелене боје на Овчару. Путовали су неких 30, 40 минута. На Овчари је затекао велику групу људи. Испред хангара је видео 10 до 20 војних полицајца у СМБ униформама. Након неких 20 минута до пола сата дошла су 4 војна аутобуса. У првом аутобусу је био потпуковник или пуковник [REDACTED] из Гардијске бригаде. У сваком аутобусу су била по 2 војна полицајца. Неко из масе је повикао „туците пичке усташке“ и у том тренутку се створио шпалир. У шпалиру је учествовао ко год је хтео. Он је у шпалиру био други с десне стране ([REDACTED] и он), код врата хангара се налазио ([REDACTED] осуђени [REDACTED]), са леве стране је био [REDACTED] ([REDACTED] окривљени Ђирић Петар), [REDACTED] и још нека лица. Окривљени је био на супротној страни од њега трећи, четврти и могао је да га види. Окривљени је био између [REDACTED] с леве стране, леђима окренут Грабову, док је он био са десне стране, фактички преко пута њега. Аутобус је прилазио шпалиру, отварала су се врата, заробљеници су излазили, избацивали су ствари са десне стране, па су пролазили кроз шпалир и добијали батине. [REDACTED] је ударао бејзбол палицом, [REDACTED] са неком одбаченом штаком, а окривљени Ђирић их је ударао рукама и ногама, и био је у шпалиру до самог kraja.

Након што су заробљеници ушли у хангар, донет је сто и двојица њему непознатих војника су вршила попис заробљеника. Унутра је дошло до туче. После 2, 3 сата када је већ пао мрак, стигао је трактор црвене боје са приколицом „Змајевка“ са металним арњевима и цирадом испред хангара. [REDACTED] су издали команду „полазите, пичке усташке“. У томе је учествовао и [REDACTED]. Испред трактора је било возило марке „Југо“ или „Застава“, црвене боје, у коме су били [REDACTED] Из приколице је било возило марке „Пасат“, зелене боје, у коме су били [REDACTED] ([REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] осуђени [REDACTED]), [REDACTED] ([REDACTED], [REDACTED]) и [REDACTED]. У трећем возилу марке „Опел“, боје труле вишње, су били [REDACTED] Приколица у пратњи је отишла у правцу Грабова. Сведок је стајао испред хангара када је према Грабову отишла прва тура. Пао је мрак, али је могло да се види због месечине и испред хангара је горела једна сијалица.

Након двадесетак минута долази у војном ципу марке „Пух“ мајор [REDACTED] и [REDACTED] са два војна полицајца, па је испред хангара дошло до расправе са [REDACTED]. Њему је [REDACTED] рекао „дали смо да их испитате не да убијате“, на шта му је [REDACTED] одговорио „није то више ваше“. Дошло је до комешања где је

окривљени Ђирић, у једном тренутку док је стајао иза [REDACTED] уперио аутоматску пушку у правцу [REDACTED]. Не зна да ли је окривљеном неко то наредио, зна само да је уперио пушку, а фактички је заштитио свог команданта. Потом је дошло до гурања руље, када су се два војна полицајца, [REDACTED] и [REDACTED] повукли. Било је више добровољаца и територијалаца, па нису могли да одреагују. После неких двадесетак минута до пола сата се повукла војна полиција која се ту налазила.

Након тога се вратила и група са Грабова. Први је стигао [REDACTED] који је рекао: „Порокали смо пичке усташке“, а што је рекао потом и [REDACTED] (осуђени [REDACTED]). Из те прве групе се нису вратили [REDACTED] ([REDACTED]), [REDACTED] (осуђени [REDACTED]) и [REDACTED].

[REDACTED] је издао команду за другу туру. Тада су испред трактора у зеленом возилу марке „Стојадин“ били [REDACTED], његов син и [REDACTED] а у другом возилу су били [REDACTED], добровољац из Новог Сада, и он. У трећем возилу су били [REDACTED] и [REDACTED]. Паркирали су се у близини рупе која је била 6,6x8. Ту је било још неких 20, 30 људи. Светла су била уперена у правцу рупе, а трактор је стао пар метара од те рупе. Кад је био на Грабову видео је „[REDACTED]“ ([REDACTED]), који је стајао лево и није био на пушчаној ватри. Видео је да је [REDACTED] пуцао, али не зна у колико тура. Окривљеног није видео на Грабову.

Не зна ко је у тој другој тури дао команду да се построји вод за стрељање, али је на Грабову за све командовао [REDACTED]. У том стрељачком строју су били први с лева „Цетиње“ ([REDACTED]). Он, [REDACTED] ([REDACTED]) [REDACTED]. Тада је [REDACTED] извео једно лице и пререзао му гркљан, једно лице је извео [REDACTED], а једно лице је извео [REDACTED]. [REDACTED] је био поред [REDACTED] и издао је команду, па су пуцали. Приликом стрељања заробљеници су стајали. Он је у стрељачком строју пуцао у правцу заробљеника, опалио један метак у том правцу. Заробљеници су пали. Објаснио је да му се том приликом заглавио метак у цеви пушке петометке „Бровинг“ (полуаутоматска ловачка пушка), коју је нашао у Олујници када је ослобођен Вуковар, тачније метак се заглавио приликом опаљивања и није изашао. Та пушка када опали избацује патрон и убације други, међутим, ту је дошло до загушења. Потом је изашао из тог строја и на његово место је стао [REDACTED]. Лица која су давала знаке живота оверавао је [REDACTED] пиштолjem „Магнум“. Двојица су одвлачили покојнике у рупу. Истакао је да је он био само у другој тури и више није ишао на Грабово, већ се вратио у хангар на Овчару.

Након завршене екзекуције [REDACTED] се драо на њега да се извлачи и дао му је „Шкорпион“ рекавши му да „рока“. Он је узео пиштолј и извео насумице једног заробљеника из хангара, одвео га на пар метара одатле, где је била нека рупа величине можда 2-2,5 метра, дубине око 2 метра, и пуцао у потиљак. Вратио се у два или три наврата када је извео по једног

заробљеника пуцавши им у потиљак на истом месту где је пуцао у првог. Након тога му је пришао [REDACTED] млађи, који му је рекао „кој курац то радиш овде“ и вратио је [REDACTED] пиштолј. Онда га је [REDACTED] замолила да јој помогне да изведе једно лице, а радило се о њеном шефу који јој је дао отказ. Тог четвртог је дао [REDACTED] која је рекла да је дошло њених 5 минута и онда га је лишила живота. Он је критичном приликом лишио живота 3 лица.

У трећој тури су отишли [REDACTED]

[REDACTED] Са Грабова се окривљени Ђирић вратио након сат, сат и по времена са истом групом. Том приликом су се вратили [REDACTED] и „[REDACTED]“. Додао је да је после повратка треће групе испред хангара [REDACTED] прислонио оружје у стомак [REDACTED] и лишио је живота.

Навео је да се ту задржао још мало, одакле је отишlo још пар тура, па се он негде око 11, пола 12, 12 заједно са [REDACTED] вратио у Вуковар у штаб чете где је затекао „Кинеза“ ([REDACTED]). Реферисао је [REDACTED] командиру III чете о догађањима са Овчаре и шта је он у радио. Након тога је отишао да легне.

Током поступка сведок [REDACTED] се са пуно детаља изјашњавао како се читав догађај одиграо. Сећа се да је критичном приликом кренуо у „Велепромет“ где је вршена селекција жена, деце, аутобуси су долазили и одлазили. Када је кренуо кући, на самом излазу из „Велепромета“, срео је [REDACTED] који му је рекао да су заробљеници довежени у касарну. Отишао је тамо да види. Многе од заробљених је препознао. [REDACTED] је разговарао са [REDACTED] и [REDACTED]. Мисли да је био и [REDACTED] и још неки официри. Обишао је круг и отишао кући. Код њега је дошао [REDACTED] и [REDACTED]. Неко је рекао да су аутобусе одвезли на Овчару. У једном тренутку су сели у возило и отишли да виде шта се дешава на Овчари. Носио је аутоматску пушку, рап са муницијом и био је у војној униформи. На 100, 150 метара од хангара су паркирали возило, и отишли су пешке до хангара. Аутобуси су се враћали назад путем празни. На Овчару је дошао пред крај, када је био истовар заробљеника из последњег аутобуса. Ту је била велика маса људи из Вуковара, из околних села који су били на линији, било је војске ЈНА што је држала положаје, јединица која је била стационирана на самој Овчари. Од пута где је стао аутобус до хангара има неких можда 10-12 метара и ту је био шпалир. На самом излазу из аутобуса су стајали [REDACTED] и [REDACTED] који су претресали заробљенике и одузимали им документа и ствари од вредности (злата, новца), које су бацане у картонску кутију која се налазила са леве стране, гледајући из аутобуса. Ту је било и рањеника, већина их је носила завоје. Кроз шпалир су пролазили један по један. Гледао је пролазак заробљеника из последњег аутобуса кроз шпалир.

Пролаз кроз шпалир трајао је пар секунди. Они су трчали и том приликом су их ударали углавном ногама и рукама, а један војник је имао неку металну шипку. Није видео да неко удара некога штаком или бејзбол палицом. Било је пуно људи из Вуковара којима је неко погинуо, тако да су их „убијали“ кроз шпалир и то ко је кога препознао и знао да је учествовао у убијању Срба. У шпалиру је била маса људи која је била са леве или десне стране, можда њих 15-20. Са десне стране је било више људи и сви су се помешали.

Он није био у шпалиру, већ је стајао уз саму капију хангара где је била мала узвишица од пола метра. Са његове стране су били [REDACTED] и [REDACTED] и још један млађи војник, а с друге стране хангара су стајали [REDACTED] који такође нису били у шпалиру. Они су стајали пар метара од шпалира. У самом шпалиру су били [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] и још неки којих не може да се сети. Окривљеног није запазио у шпалиру.

Сви заробљеници су ушли у хангар, који је био подељен канапом на два дела и налазили су се на једној страни хангара. Они су били и унутра и изван хангара. У дну хангара је био агрегат који је радио и производио струју. Једна сијалица је била на самом улазу у хангар, а неколико сијалица је било у хангару.

Међу заробљеницима је било Хрвата који су били на барикади на улазу или излазу из Вуковара према Негославцима, [REDACTED]. [REDACTED] њихов командант на барикади, звали су га [REDACTED]. [REDACTED] је носио бели мантил као радник болнице, а испод је носио цивилну униформу. Њега је ударио [REDACTED] летвом пар пута, која је пукла, и овај је пао. [REDACTED] се закачио са једним под надимком [REDACTED] за кога мисли да се презива [REDACTED]. Пуцао му је иза главе малокалибарском пушком или пиштољем у самом хангару у лим. Пошто је [REDACTED] био конобар вероватно му је овај од раније негде правио проблеме. [REDACTED] је у самом хангару разговарао са једним белгијским новинарем, вероватно му је то била маска, па га је [REDACTED] извео напоље и више се није с њим вратио. Вероватно га је убио. Пуцање се није чуо од рада агрегата и масе људи унутра. То вече су [REDACTED] извели једног који је радио у Робној кући „Нама“ након чега се ни тај није вратио. Касније је чуо да га је [REDACTED] устрелила. Тако је било док није дошла војна полиција. Мисли да је неко од њихових официра наредио да се попишу сви заробљеници, а њих су истерали из хангара. Њега је позвао један од војних полицајаца кога су звали [REDACTED] да уђе унутра. Ово из разлога што је држао кафандру у граду и знао је људе. Са њим су били још неки из разних квартова града. Почекео је попис. Узимали су име и презиме, а његово је било да посведочи да ли се лажно представио. Попис је био прекинут, јер је дошао неки од официра и наредио да се полиција повуче. Већ је било одвојено 30 до 40 људи које су препознали, а који нису били учесници у ратним дејствима. Он је одвојио њих 5-7, [REDACTED] је одвојио 8, [REDACTED] је одвојио неколико њих, као и [REDACTED]. Та група је стајала лево уз сама врата и требало је да се одведу на испитивање и проверу у „Велепромет“. Међу њима је било 3 или 4 млађа

војника који су се представили као војска ЈНА, а које су заробиле усташе. Њих су такође одвојили и стајали су код улаза. Чуо је да су касније пребачени у Митровицу у затвор. Колико се сећа међу заробљенима су биле 3 жене, најмлађа је била ██████████ и још 2 старије.

На Овчари је видео ██████████ која је била код ██████████ у јединици, да је преко пута хангара одвојила једну групу од петнаестак људи, док су они пописивали заробљенике. Постројила их је и одвела их у правцу Грабова. Са њом су отишли ██████████ и ██████████ ██████████. Наведено је видео пошто је стајао тачно испред врата на улазу у хангар када их је постројавала, а онда је ушао у хангара. Није знао због чега их је постројавала. Није знао да ће бити стрељани, то је сазнао када је отишла прва приколица.

Када је прекинуто пописивање након неког времена је дошла приколица до самог хангара, отворена су велика врата. Спуштена је задња страница приколице. Са стране су биле мале металне мердевине. Дошли су ██████████ и окривљени. Он је такође био унутра. Било их је укупно можда 15, 20. ██████████ је наредио заробљеницима, који су били одвојени за испитивање, да уђу у прву приколицу, рекавши им да иду на испитивање па су они јако брзо ушли мислећи да иду у „Велепромет“. Није било опирања. Ту је био окривљени, који није ништа посебно радио. Међутим, приколица је кренула у правцу Грабова. Испред приколице је ишло возило и још неколико иза приколице у пратњи. Он је остао у хангару.

Био је присутан када су после одвожења заробљеника првом тракторском приколицом у првој тури дошла двојица официри испред хангара. Стајао је код врата хангара, а официри су били удаљени можда отприлике 25 метара. Официр из „Пуха“ кога не зна и ██████████ су разговарали, а стајали су метар или два један од другога у позадини, у мраку. Официр је рекао ██████████ „нисмо ми вама дали те заробљенике да их убијете или бијете него да их испитујете“, а ██████████ је одговорио: „то није сад ваша брига, то је сад наша брига“ или нешто у том смислу. Мисли да су се официри љутили што су одвели заробљене људе на стрељање. Иза ██████████ је стајало троје или четворо на неколико метара, али их није препознао, јер није било светла, био је мрак, па није видео да је неко уперио оружје у официре, није ни прилазио близу.

Касније је један војни полицајац наредио да се сва полиција код хангара повуче и када су они отишли ту више није било војне полиције.

Након пола сата приколица се вратила са пратњом, односно возилима и поново је приколица довезена у рикверц до улаза у хангар, па је наређено да уђе следећа група коју је чинило од 30 до 35 људи. Отишта је и та друга тура у пратњи. Приколице су долазили и одлазиле на Грабово. Приликом одласка сваке приколице постојала је пратња.

Навео је да је остао испред хангара сигурно до треће или четврте приколице којима су одвозили заробљенике на Грабово. Наиме, ██████████ га је позвао и рекао му да нема више пратње, возило које је пратило приколицу се није вратило, а наводно је неко побегао из приколице или са рупе. Њих тројица ██████████ или ██████████ и он) су пешке кренули за том приколицом до Грабова. Већ је

био мрак. Трактор са приколицом је био доста брз, па је стигао на Грабово пре њих. Мисли да су на Грабово дошле још две туре. Мисли да је на Грабово довезено 5 или 6 приколица - тура. На крају је у хангару остало још десетак заробљеника.

Када је дошао на Грабово затекао је [REDACTED]

[REDACTED] окривљеног Ђирић Петра и [REDACTED]. Окривљени и [REDACTED] су били с десне стране, [REDACTED]. [REDACTED] је био мало испред њих, двојица су седела на ископини од земље, а [REDACTED] су стајали где се стрељало. Објаснио је да су Пера, овде окривљни, и [REDACTED] долазили и одлазили као пратња. Окривљени је ишао је у пратњи у возилу са [REDACTED] и то је радио до те треће, четврте групе. Требало је да отпрате приколицу у тури у којој је он био, али не зна зашто нису отишли, па их је затекао када је дошао на Грабово. Не зна када је окривљени отишао на Грабово.

Рупу су осветљавала једно или два возила која су се налазила са десне стране рупе односно светло је било уперено према онима који су били у строју, али са стране. Са леве стране рупе је била набацана земља, а у рупи је било лешева.

Са стране код приколице су стајала двојица, па су заробљеници извођени из приколице и то по 6, 7 заробљеника, [REDACTED] им је наређивао да легну на stomak, потом је прилазио стрељачки вод који је формиран, а који се стално мењао (у зависности од тога колико има људи у стрељачком воду), па су их у том положају лишавали живота пуцајући у њих са отприлике метар и по, два раздаљине. Мада је било и оних који су више пута улазили у стрељачки строј као на пример [REDACTED] и један нижи старији човек са наочарима. Код рупе су константно били, [REDACTED]

[REDACTED] је рекао да онај ко није учествовао у стрељању приђе, јер нико не може да оде а да не пуца, тако да је и он био у стрељачком воду. Ко није имао пушку добио би од оних што су је имали, јер је свако морао да учествује у стрељању. Нико се није противио томе. У том тренутку је у стрељачком воду је било њих 7 и то: он, [REDACTED] окривљени Ђирић Петар, [REDACTED] и [REDACTED] у сваком случају их је било седам. [REDACTED] је био последњи скроз десно, односно први до фарова возила. [REDACTED] је наређивао заробљеницима да сиђу са приколице и да легну на земљу. То је била последња група заробљеника из те приколице. Били су удаљени метар и по до два од заробљеника у које су потом пуцали. Након стрељања су двојица заробљеника лешеве бацали у рупу. После тога је стао са десне стране рупе, где је остао. Истакао је да је окривљени учествовао у стрељању те једне групе, заједно са њим, и није видео да је учествовао у стрељању још неке групе заробљеника. Могуће је да је након тога отишао са Грабова, више га није видео код рупе.

Након тога је била још једна или две групе које су стрељане. Стрељање се одвијало на исти начин. У приколицама је било отприлике

30 до 35 људи. У последњој приколици је било мање заробљеника, можда 15-20. Последња је убијена [REDACTED] која је била трудна, а у коју је пуцао [REDACTED]

Навео је да је након учешћа у стрељачком воду стајао испред трактора на тридесетак, четрдесет метара удаљености, на репишту, и стражарио да неко не побегне, а где је остао до краја. До њега је био [REDACTED] и још неки момци. Двојица су стајала с једне стране и двојица са задње стране. Наиме, речено им је да се распореде то јест да направе појас да не би неко побегао. Иза великог брда, где није могло да се види, је била већа група око тридесетак људи који су седели и њима није ни прилазио. Навео је да је остао до краја и вратио се до хангара тек кад је јама била затрпана багером.

Иначе, [REDACTED] је видео у касарни и на Овчари где је био у шпалиру код хангара и у хангару, али га није видео на рупи на Грабову.

После ослобађања Вуковара кафане нису радиле. Он је држао кафану, коју је отворио тек након годину дана док се ситуација није мало стабилизовала.

Из ових исказа произилази да су сведоци [REDACTED] и [REDACTED] окривљеног видeli на Овчари у више наврата, у различитим ситуацијама и различитим периодима, па тако о учешћу окривљеног Ђирића у догађају испред хангара на Овчари када је у формираном шпалиру рукама и ногама ударао ратне заробљенике, који су морали приликом изласка из аутобуса да прођу кроз њега и уђу у хангар, на који начин им је наносио телесне повреде говори сведок [REDACTED] са пуно детаља, који део његовог исказа је суд прихватио као јасан, убедљив и животан. Наиме, из његовог исказа произилази да када је дошао први аутобус на Овчару тада је неко из масе повикао „туците пичке усташке“, у ком тренутку се створио шпалир, а у коме је учествовао ко год је хтео, па је тако он у шпалиру био с десне стране, код врата хангара се налазио „Цетиње“, са леве стране је био [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] (овде окривљени Ђирић Петар), [REDACTED] и још нека лица, при чему је појаснио да је могао да види окривљеног, јер је био на супротној страни трећи, четврти, између [REDACTED] и [REDACTED], с леве стране, леђима окренут Грабову, док је он био са десне стране, фактички преко пута. Из његовог исказа даље произилази да је аутобус прилазио шпалиру, врата су се отварала, заробљеници су излазили, избацивали су ствари са десне стране, па су пролазили кроз шпалир и добијали батине, па је тако [REDACTED] ударао бејзбол палицом, [REDACTED] са неком одбаченом штаком, а окривљени Ђирић и [REDACTED] су ударали рукама и ногама, а окривљени је био у шпалиру до краја. Суд је имао у виду да је сведок [REDACTED] приликом суочења са окривљеним остао доследан и категоричан у својој изјави да је окривљени био у шпалиру тврдећи „Био си, био си у шпалиру... Као испада да сам ја организовао ликвидацију на Овчари, немој тако Перо, био си... Чега срамота, говорим истину човече, слало ме прошло веће бре на суочење... Био си у шпалиру и видео сам да си отишао у тој трећој групи у

правцу Грабова, шта си тамо радио не знам.”², при чему је, по мишљењу суда, деловао врло сигурно и убедљиво за разлику од окривљеног.

Исказ сведока [REDACTED] у наведеном делу поткрепљује сведок [REDACTED] који такође говори о присуству окривљеног Ђирића на Овчари, иако је сведок [REDACTED] дошао касније, па је навео да је видео окривљеног код прве приколице, када је [REDACTED] [REDACTED] наредио заробљеницима да уђу у приколицу, која је потом отишла пут Грабова.

О даљем присуству окривљеног на Овчари на недвосмислен начин говори сведок [REDACTED] описујући конфликт између [REDACTED]

[REDACTED] и официра ЈНА – [REDACTED] у вези са ратним заробљеницима, а након одвожења прве туре заробљеника на Грабово. Из његовог исказа произилази да је након 20 минута по одвожењу прве приколице заробљеника стигао у војном ципу марке „Пух“ [REDACTED]

[REDACTED] па је дошло до расправе са [REDACTED]

[REDACTED] коме је [REDACTED] рекао „дали смо да их испитате не да убијате“, на шта му је [REDACTED] одговорио „није то више ваше“, када је дошло до комешања и окривљени, који је стајао иза [REDACTED] уперио је

автоматску пушку у правцу [REDACTED] и фактички заштитио свог команданта, након чега је дошло до повлачења војне полиције. У погледу битних околности везаних за овај догађај са исказом сведока [REDACTED] сагласан је и исказ сведока [REDACTED] који је навео да је, након одвожења прве приколице, дошло до расправе између официра и

[REDACTED] због заробљеника, када је официр из возила марке „Пух“ рекао [REDACTED] „нисмо ми вама дали те заробљенике да их убијете или бијете него да их испитујете“, а [REDACTED] је одговорио: „то није сад ваша брига, то је сад наша брига“, с тим да он није видео да је неко уперио оружје у официре, јер није био близу, а био је мрак, али зна да је иза [REDACTED] било 3-4 војника. Аутентичност и веродостојност исказа [REDACTED] посебно потврђује сведок [REDACTED] који је такође,

потврдио његове наводе да је дошло до конфликта са осуђеним [REDACTED] коме је рекао „нисмо вам дали да их убијате и бијете, ми нисмо довели да ви њих малтретирајете, да им судите на ваш начин, то не може тако, као и да је један добровољац, који је стајао иза [REDACTED], том приликом уперио пушку у њега. Чињеница је да је сведок [REDACTED]

дао другачији опис лица које је уперило оружје у њега смештајући тај догађај у хангар, није била од утицаја на утврђено чињенично стање. Суд је мишљења да је наведено сасвим разумљиво због протека времена, те чињенице да се ради о једном живом, динамичном догађају са мноштвом људи око сведока како испред тако и у хангару, да је сведок био очевидац многих догађаја који су потиснули многа сећања са Овчаре, што је сасвим животно и логично, при чему је и сам сведок навео да је описао то лице, али да је од тада прошло више од двадесет година и да не може да се сети. Тврђања сведока [REDACTED] да је том приликом са [REDACTED] био и официр ЈНА - [REDACTED] иако то негирају

² страна транскрипта 49/51 са главног претреса од 03.12.2012. године

сведоци [REDACTED] по мишљењу суда не представља одлучну чињеницу нити доводе у сумњу да се тај догађај заиста одиграо на описан начин.

Закључак да је окривљени Ђирић Петар био на Грабову и учествовао у стрељању једне групе заробљеника произилази из исказа сведока [REDACTED], који је децидно навео да је окривљени одлазио и долазио са Грабова у пратњи приколице са заробљеницима у возилу са [REDACTED] и то је радио до треће, четврте туре, јер је затекао окривљеног на Грабову када је он стигао у тој трећој или четвртој тури као пратња, јер том приликом нико није допратио приколицу која се вратила са Грабова на Овчару како се раније одвијало, с тим да не зна када је окривљени отишао на Грабово. Сведок је детаљно описао кога је све затекао на Грабову (осуђеног [REDACTED], осуђеног [REDACTED])

Суд је прихватио исказе сведока [REDACTED] и [REDACTED] у наведеном делу, а који се у много чему међусобно преплићу, надовезују и допуњују и на тај начин дају јединствену, логичну и складну целину, уверљиво и доследно описујући кретање и радње

окривљеног на Овчари и Грабово том приликом, свако у складу са својим сазнањима која су им лично позната и чему су присуствовали и то онолико колико се сећају, при чему у том делу њихови искази нису доведени у сумњу ни једним изведеним доказом. Сведоци [REDACTED] и [REDACTED] немају разлога да неосновано терете окривљеног, па је суд њима поклонио веру.

Чињеница је да постоје извесне разлике у исказима сведока [REDACTED] и [REDACTED] које се односе на времене и начин одласка сведока [REDACTED] на Грабово, па тако сведок [REDACTED] наводи да је сведок [REDACTED] отишао у првој тури, док сведок [REDACTED] тврди да је отишао после треће или четврте туре, али су по мишљењу суда те разлике животне, разумљиве и нормалне због протека времена од 20 године, али и да се у конкретном случају не ради о одлучним чињеницама, будући да је неспорно утврђено да је окривљени Ђирић у једној тури отишао на Грабово, где је учествовао заједно са сведоком [REDACTED] у стрељању једне групе заробљеника, те да се после извесног времена вратио на Овчару. Постоји разлика у исказима ових сведока у начину стрељања заробљеника, будући да сведок [REDACTED] наводи да су заробљеници приликом стрељања стајали, а сведок [REDACTED] да су били у лежећем положају, из изведених доказа произилази да ова два сведока очито нису учествовали у истим стрељачким групама (стројевима), због чега су различito и описивали стрељање заробљеника односно описивали су стрељање ратних заробљеника из различитих тура.

Током оцене исказа сведока [REDACTED] и [REDACTED] суд је имао у виду да су сведоци више пута давали исказе, те да поједини детаљи, нису истоветни у свим њиховим исказима или их се више не сећају, као и да се њихови искази не поклапају у односу на још неке околности (место лишавања живота оштећене [REDACTED] опис одласка добровољке [REDACTED] са Овчаре на Грабово, време извођења и убијање оштећених испред хангара од стране [REDACTED]), али сматра да протек времена од скоро двадесет година свакако доводи до тога да сећање бледи, да се многи детаљи догађаја заборављају, па се не може очекивати да се сете и памте толики дуги низ година сви детаљи, околности догађаја, сва лица која су учествовала у тим догађајима којих је било много и који су се одвијали на различitim локалитетима у присуству великог броја људи, а који су били динамични, или да се сете редоследа појединих аката насиља којима су присуствовали или учествовали, а ипак се радило о једној стресној ситуацији (ратна догађања и учешће на ратишту за сваког је стресно животно искуство), те је логично и да се многа лоша сећања потисну, чињеницу да су не само тада, већ и касније били очевици многих догађаја који су takoђе потиснули сећања са Овчаре и учинила да се неких детаља сећају боље, а неких слабије, тако да суд не сматра да постојање таквих околности неминовно руши кредитibilитет осталог дела сведочења, тим пре што су

искази ових сведока већ били предмет детаљне оцене првостепеног и другостепеног суда у ранијим поступцима поводом истог догађаја, којима је и у тим поступцима, као и у овом поступку у највећој мери поклоњена вера. Евидентно је и да се поједине недоследности и разлике суштински не односе на самог окривљеног и на радње које је он предузео односно не указују да окривљени није учествовао у појединим догађајима – радњама извршења. Наиме, искази наведених сведока у погледу окривљеног Џирић Петра и његових активности које доследно описују у складу са својим сазнањима, се у много чему преплићу, надовезују и допуњују и на тај начин дају једну складну и логичну целину и једну потпуну и објективну слику о учешћу овог окривљеног у критичном догађају, па их је суд у том делу прихватио као истините, животне, логичне и у битним и одлучним чињеницама у високом степену међусобно сагласне, тим пре што нема заблуде о личности окривљеног о чему је већ било речи.

Одбрана је током поступка сво време покушавала да оспори кредитабилитет сведока [REDACTED] и [REDACTED], наводећи да не говоре истину – да лажу, међутим суд није прихватио наведено. Наиме, сведоци нису имали разлога да окривљеног неистинито повезују са делом које му се ставља на терет и да га на било који начин неосновано повезују са догађајима у којима није учествовао нити да га терете, јер да су сведоци имали такву намеру у том случају би га директно теретили и за још једну радњу из оптужнице – стрељање последње групе заробљеника код хангара на Овчари. Напротив, сведок [REDACTED] говори само о учешћу окривљеног у шпалиру и његовом одласку на Грабово, а сведок [REDACTED] је, пак, навео да га је прво видео на Овчари где ништа посебно није радио, као и да је окривљени учествовао заједно са њим у стрељању само те једне групе заробљеника, али да је могуће да је након тога отишao са Грабова, јер га више није видео код рупе и да није видео да је учествовао у стрељању још неке групе заробљеника. Да није било разлога да сведоци неосновано терете окривљеног говори и то да нису били с окривљеним у завади, сведок [REDACTED] га је упознао после критичног догађаја, а сведок [REDACTED] и окривљени, што и сам окривљени Џирић не негира, за време рата су разговарали када год се виде, заједно се фотографисали, што све указује на то да су били у добром односима и да нема елемената који би указивали на било какву осветољубивост или нешто слично, као евентуално објашњење због чега би ови сведоци лажно теретили окривљеног. Наиме, они су уверљиво сведочили о учешћу окривљеног у догађајима којима су били присутни, значи о ономе што су лично видели и што знају, као и ономе што су чули, и то све онолико колико се сећају, те да су остали доследни препричавајући суштину догађаја везано за окривљеног Џирић Петра, при чему је суд имао у виду да из налаза и мишљења комисије вештака произилази да сведок [REDACTED] није склон конфабулацијама.

Суд је имао у виду да је одбрана током поступка оспоравала исказ сведока [REDACTED] кроз одлуку МКТЈ који овом сведоку наводно није поклонио веру, међутим сведок [REDACTED] је тамо сведочио под шифром, а

суд од Хашког трибунала није добио потврду идентитета сведока [REDACTED] (одговор представника Хашког трибунала од 04.07.2008. године), па је суд оценио исказ овог сведока у складу са одредбама члanova 16 и 419 ЗКП, значи у складу са процесним одредбама Законика о кривичном поступку Републике Србије.

У склопу свих изведенih доказа суд је одбрану окривљеног да је после пада Вуковара било велико славље, па је са друштвом читаве те недеље пио, јео, по кафанама, кућама, лутао, шуњао се, те да није био на Овчари и Грабову оценио као неуверљиву, неживотну, неискрену, те да је на један крајње наиван и неубедљив начин покушао да увери суд да није био ни на Овчари и тукао рукама и ногама оштећене у формираном шпалиру телесно их повређујући нити да је био на Грабову и учествовао у убиству оштећених у формираном стрељачком воду. Не само да је његова одбрана била у супротности са исказима сведока [REDACTED] и [REDACTED] већ је окривљени био противуречан и сам себи, наводећи прво да је критичном приликом славио, пио, јео по кућама и по кафанама, да би потом навео како у то време кафане нису ни радиле. Приликом оцене његове одбране суд је нарочито ценио држање окривљеног приликом суочења са сведоцима [REDACTED] и [REDACTED], јер је држање окривљеног цењено као врло неуверљиво и несигурно, док су сведоци приликом суочења показали сигурност, уверљивост и доследност остајући код исказа који нису мењали током читавог поступка.

Суд није прихватио исказе сведока [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] и [REDACTED] посебно у делу у коме наводе да критичном приликом нису видели окривљеног на Овчари, исказ сведока [REDACTED] који тврди да не познаје окривљеног, исказ сведока [REDACTED] који је навео да је упознао окривљеног у КПЗ Сремска Митровица 2009. године, као и исказ сведока [REDACTED] који каже да је учествовао у стрељању заробљеника на Грабову, али да није видео окривљеног на Овчари. Ово из разлога што их је оценио као неуверљиве, пристрасне, неискрене, субјективно обожене, супротне изведенim доказима и усмерене на то да се помогне окривљеном Ђирићу – саборцу, куму, познанику да избегне кривичну одговорност, што је учињено на доста несигуран и неуверљив начин, а ови сведоци, осим сведока [REDACTED] су осуђени због истог кривичног дела поводом истог догађаја које је и окривљеном Ђирић Петру стављено на терет. Треба напоменути да је исказ сведока [REDACTED] противуречан тврђњама окривљеног који каже да су били заједно у истом одељењу код [REDACTED] да су наводи сведока [REDACTED] такође, у супротности са тврђњама окривљеног који је навео да су се упознали 6-7 месеци после рата, а не 2009. године како тврди овај сведок, а да су наводи сведока [REDACTED] оповргнути исказом сведока [REDACTED] који је суд прихватио, из којег несумњиво произилази да су окривљени и сведок [REDACTED] били у истом стрељачком воду и пуцали на заробљенике, као и да је сведок

стајао у том воду одмах до окривљеног, због чега су искази ових сведока оцењени као неискрени, неуверљив, субјективни, те да су заинтересовани за исход овог поступка.

Исказ сведока [REDACTED] суд није посебно ценио, с обзиром на то да тврди да не познаје окривљеног, док је окривљени само чуо за њега, па овај сведок очигледно није имао сазнања о радњама и улози окривљеног у критичном догађају, јер се лакше запажају и памте радње познатих него непознатих лица, па његов исказ није од утицаја на другачију одлуку суда.

Сведоци [REDACTED] и [REDACTED] су имали више сазнања о целокупној ситуацији на том подручју, почетку оружаних сукоба, о оружаним формацијама, дешавањима на подручју Вуковара после његовог ослобођења итд., а немају непосредна сазнања о поменутим догађајима, па суд њихове исказе није посебно образлагао.

Суд је прихватио исказе сведока – оштећених [REDACTED] те налазе и мишљења вештака и њихове усмене допуне на главном претресу, јер их је оценио као јасне, свеобухватне и доследне, а налазе вештака и као стручне, с обзиром на то да су исти били у сагласности са изведеним писменим доказима, а странке на исте нису имале примедбе.

Правна анализа утврђеног чињеничног стања

Статус заштићених лица

Током овог кривичног поступка суд је из изведених доказа, а пре свега исказа саслушаних сведока, оштећених, писмених доказа, правноснажних пресуда [REDACTED] и [REDACTED], несумњиво утврдио да су жртве овог кривичног дела били у знатном броју и претежно припадници хрватских оружаних снага, милиције, добровољачких јединица и лица која прате те оружане снаге иако непосредно не улазе у њихов састав, а који су претходно положили оружје, значи ратни заробљеници који се, у складу са одредбама III Женевске конвенције о поступању са ратним заробљеницима, те Допунског протокола о заштити жртава немеђународног оружаног сукоба (Протокол II), сматрају лицима заштићеним у оружаном сукобу, како су се стране у сукобу сагласиле, а што је међу странкама учињено неспорним, а о чему је већ раније било речи у делу пресуде под називом „Утврђено чињенично стање”.

Примена одредаба кривичног законодавства и правила међународног права

Под ратним злочином се сматрају разни облици нечовечног поступања са одређеним категоријама лица за време рата или у вези са ратом, чиме се крше правила међународног права и он представља тешке

повреде норми међународног ратног и хуманитарног права како уговорног, тако и обичајног. Најважнији међународни акти који предвиђају обавезу инкриминисања тешких повреда међународног хуманитарног права јесу Женевске конвенције од 12.08.1949. године и два допунска Протокола уз те конвенције из 1977. године. Одлуком Народне скупштине бивша Федеративна Народна Република Југославија је 1950. године ратификовала све четири Женевске конвенције, а одредбе ових конвенција као и Допунских протокола су инкорпориране у наше законодавство.

На основу напред утврђеног чињеничног стања, суд је на несумњив и поуздан начин закључио да се у радњама окривљеног Ђирић Петра стичу сва законска обележја кривичног дела ратни злочин против против ратних заробљеника у саизвршилаштву из члана 144 у вези са чланом 22 Кривичног закона Савезне Републике Југославије (КЗ СРЈ).

Кривично дело из члана 144 Кривичног закона Савезне Републике Југославије (КЗ СРЈ) врши онај ко кршећи правила међународног права нареди да се према ратним заробљеницима врше убиства, мучења, нечовечна поступања, биолошки, медицински или други научни експерименти, узимање ткива или органа ради трансплатације, наношење великих патњи или повреда телесног интегритета или здравља, присиљавања на вршење службе у оружаним снагама непријатеља или лишавања права на правилно и непристрасно суђење, или ко изврши неко од наведених дела.

Да би била остварена обележја кривичног дела ратни злочин против ратних заробљеника из члана 144 Кривичног закона Савезне Републике Југославије (КЗ СРЈ) потребно је да је дело извршено за време оружаног сукоба, а у смислу одредаба међународног права сматра се да оружани сукоб постоји када се прибегава оружаној сили или постоји оружано насиље у дужем трајању између органа власти и организованих наоружаних група или између таквих група унутар државе.

Неспорно је, како је већ наведено, да је на територији тадашње Републике Хрватске, која је формалноправно критичном приликом још била у саставу тадашње Социјалистичке Федеративне Републике Југославије (СФРЈ) трајао немеђународни оружани сукоб.

Ценећи природу овог оружаног сукоба, који се водио између наоружаних формација на страни српског и хрватског народа у оквиру бивше СФРЈ, по мишљењу суда, радио се о унутрашњем оружаном сукобу који је био довольног обима и интензитета да би се могла применити правила међународног ратног права садржана у члану 3 Женевске конвенције поступању са ратним заробљеницима (III Женевска конвенција) који се односи и на сукобе који немају међународни карактер и који обавезује сваку од страна у сукобу, да у случају оружаног сукоба који избије на територији једне од страна уговорница, примењује одредбе

овог члана, као и правила Допунског пропокола уз Женевске конвенције о заштити жртава немеђународних оружаних сукоба (Протокол II). Члан 3 је заједнички за све четири Женевске конвенције и применљив је на оружане сукобе уопште. Поред релевантних одредаба међународног права, заједничког члана 3 и II Протокола, суд је имао у виду и судску праксу МКТЈ, а посебно Одлуку по жалби одбране на надлежност суда од 02.10.1995. године у предмету Тадић:

„На основу горе наведеног, сматрамо да оружани сукоб постоји свуда где се прибегло оружаној сили између држава или продуженом оружаном насиљу између власти и организованих наоружаних група, или пак између таквих група унутар једне државе. Међународно хуманитарно право примењује се од почетка таквих оружаних сукоба све до после престанка непријатељства, односно све до закључења мира или, у случају унутрашњих сукоба, све док се не пронађе мирно решење.

Све до тог тренутка, међународно хуманитарно право примењује се на целокупној територији зараћених држава или, у случају унутрашњих сукоба, на целокупној територији под контролом стране у сукобу, без обзира воде ли се тамо борбе или не.”

Неспорно је да се догађај који је предмет оптужнице одиграо 20.11. и 21.11.1991. године на територији Републике Хрватске на подручју Вуковара, за време трајања оружаног сукоба, а окривљени је био припадник Територијалне одбране Вуквар – српске стране у сукобу.

Кривично дело ратни злочин против ратних заробљеника из члана 144 КЗ СРЈ подразумева да је учинилац предузео барем једну од инкриминисаних радњи које су постављене у закону алтернативно, а уперене су против добара заштићених одредбама међународног уговорног права, као и обичајним правом, односно против живота, телесног интегритета оштећених, слободе и других основних права грађана. Осим тога, неопходно је и да се предузетим радњама крше правила међународног права. У конкретном случају, суд је утврдио да су окривљени кршили одредбе Женевске конвенције о поступању са ратним заробљеницима из 1949. године (III Женевска конвенција), и Допунског протокола уз Женевске конвенције од 12.08.1949 године о заштити жртава немеђународних оружаних сукоба од 08.06.1977 године (Протокол II).

Исто тако, да би постојало кривично дело ратни злочин против ратног заробљеника из члана 144 Кривичног закона Савезне Републике Југославије (КЗ СРЈ) потребно је да је предузета нека од алтернативно постављених радњи извршења које су управљене против живота или телесног интегритета оштећених, слободе и других основних права и да се њима крше правила међународног права.

Тако је одредбом члана 3 тачка 1а Женевске конвенције о поступању са ратним заробљеницима (III Женевска конвенција) од

12.08.1949. године, предвиђено да ће се у случају оружаног сукоба који нема карактер међународног сукоба према лицима која не учествују непосредно у непријатељствима, подразумевајући ту и припаднике оружаних снага који су положили оружје и лица онеспособљена за борбу услед болести, рана, лишења слободе или из било којег другог узрока, поступати у свакој прилици човечно, без икакве неповољније дискриминације засноване на раси, боји коже, вери или убеђењу, полу, рођењу или имовном стању или било ком другом сличном мерилу и у том циљу забрањени су у свако доба и на сваком месту према горе наведеним лицима, између остalog, повреде које се наносе животу и телесном интегритету, нарочито све врсте убиства, осакаћења, свирепости и мучења.

Одредбом члана 4А Женевске конвенције о поступању са ратним заробљеницима (III Женевска конвенција) предвиђено је да су ратни заробљеници, у смислу ове конвенције, лица која припадају једној од следећих категорија, а која су пала под власт непријатеља:

1) припадници оружаних снага једне стране у сукобу, као и припадници милиције и добровољачких јединица која улазе у састав тих оружаних снага,

2) припадници осталих милиција и припадници осталих добровољачких јединица, подразумевајући ту и припаднике организованих покрета отпора, који припадају једној страни у сукобу и који дејствују изван или у оквиру своје сопствене територије, чак и да је та територија окупирана, под условом да те милиције или добровољачке јединице подразумевајући ту и ове организоване покрете отпора, испуњавају следеће услове:

- а) да на челу имају лице одговорно за своје потчињене;
- б) да имају одређени знак за разликовање и који се може уочити на одстојању;
- ц) да отворено носе оружје;
- д) да се, при својим дејствима, придржавају ратних закона и обичаја;

4) и лица која прате оружане снаге иако непосредно не улазе у њихов састав, као што су цивилни чланови посада војних ваздухоплова, ратни дописници, снабдевачи, чланови радних јединица или служби чија је дужност да се старају о удобности оружаних снага, под условом да су за то добила дозволу од оружаних снага у чијој се пратњи налазе, док су ове дужне да им у ту сврху издају личну карту сличну приложеном обрасцу.

Одредбом члана 4 став 1 Допунског протокола уз Женевске конвенције од 12.08.1949. године о заштити жртава немеђународног оружаног сукоба (Протокол II од 08.06.1977. године) предвиђено је да сва лица која не узимају директно учешће или која су престала да учествују у непријатељствима, без обзира на то да ли је њихова слобода била ограничена или не, имају право да њихова личност, част и убеђење и

верско убеђење буду поштовани, те да ће у свим приликама бити хумано третирани, без икакве дискриминације, те је забрањено наређивати да не сме бити преживелих. Ставом 2 тачка а) истог члана, одређено је да против лица поменутих у ставу 1 остају забрањена у свако доба и на сваком месту, између остalog, насиље над животом, здрављем и физичким или менталним благостањем људи, нарочито убиство и окрутно поступање као што су мучење, сакаћење или било који облик телесне казне.

Основни принципи хуманог поступања према заштићеним лицима прожимају све инструменте међународног хуманитарног права, како Женевске конвенције и Допунске протоколе уз њих, тако и Међународни пакт о грађанским и политичким правима, чији члан 7 предвиђа да нико не сме бити подвргнут мучењу нити сувором, нечовечном или деградирајућем поступању или кажњавању.

У конкретном случају, несумњиво је утврђено да је окривљени као припадник српске стране у сукобу и то Територијалне одбране Вуковара, која је била у саставу тадашње Југословенске народне армије (ЈНА), за време оружаног сукоба, према заштићеним лицима – ратним заробљеницима – припадницима хрватских оружаних снага, милиција, добровољачких јединица и лица која прате те оружане снаге иако непосредно не улазе у њихов састав, а који су претходно положили оружје припадницима ЈНА у Вуковарској болници, а затим предати ТО Вуквара, предузимао радње које представљају кршење правила међународног хуманитарног, како уговорног, тако и обичајног права.

Окривљени Ђирић је, заједно са [REDACTED] и више других НН лица, оштећене телесно повређивао тако што их је у формираном шпалиру, ударао рукама и ногама по разним деловима тела наносећи им телесне повреде, те у формираном стрељачком воду, из ватреног оружја пуцао у њих и тако их стрељањем лишио живота, а којом приликом је лишено живота 200 лица од којих је идентификовано 193 лица.

Овакве радње окривљеног представљају кршење норми међународног хуманитарног права, с тим да у смислу одредаба међународног уговорног и обичајног права убиство представља само умишљајно лишење живота оштећених, што је и утврђено у конкретном случају.

Облици учешћа у извршењу кривичног дела

Одредбом члана 22 КЗ СРЈ одређено је да саизвршилаштво постоји и ако више лица, учествовањем у радњи извршења или на други начин заједнички учине кривично дело. У конкретном случају испуњени су како

објективни, тако и субјективни услови за постојање саизвршилаштва, а то су учешће у делу и свест о заједничком деловању.

Правном анализом утврђеног чињеничног стања, суд је утврдио да су радње за које је окривљени Ђирић оглашен кривим, заједно са припадницима [REDACTED] и то осуђенима [REDACTED].
[REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]
[REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], те припадницима добровољачке јединице „Лева суподерица“ и то осуђенима [REDACTED].
[REDACTED] (тада [REDACTED]), [REDACTED], као и са [REDACTED] и добровољцем [REDACTED] против, којих је поступак правноснажно окончан и више других НН лица, поступао као саизвршилац, да је окривљени са осталима лицима заједно учествовао у остварењу истог дела, да је радње других хтео као своје и заједничке, изражавајући вољу да заједно изврше дело, при чему је сваки извршилац свестан деловања других извршилаца, тако да је међу њима постојала субјективна веза – свест о заједничком деловању. Наиме, окривљени са осталим саизвршиоцима дело врши заједнички, свако својим радњама, у којима радњама је окривљени Ђирић активно учествовао, на описан начин, доприноси заједничкој последици дела што је резултат њиховог заједничког деловања. Те све радње заједно представљају јединствену целину и доприносе заједничкој последици овог кривичног дела, а код окривљеног и осталих саизвршилаца је постојао јединствен умишљај. На овакав закључак суда јасно указују искази сведока [REDACTED] и [REDACTED] који описују понашање лица, као и окривљеног и на Овчари и на Грабову, као и искази оштећених, а који описују понашања лица на Овчари.

Психички однос према кривичном делу

Оцењујући психички однос окривљеног према извршеном кривичном делу, суд је закључио да је окривљени био свестан свог дела, те да је хтео његово извршење, односно да је био свестан да се ради о ратним заробљеницима који су претходно положили оружје, па је у формираном шпалиру рукама и ногама ударао оштећене по разним деловима тела наносећи им телесне повреде, па је у стрељачком воду из ватреног оружја пуцао у њих и тако их стрељањем лишио живота, то јест био је свестан да на наведене начине повређује телесни интегритет и лишава живота ратне заробљенике, те је поступио у тој намери, из чега произилази да је кривично дело извршио са директним умишљајем као обликом виности, при чему окривљени не мора бити свестан да својим поступцима крши међународна права, с обзиром на то да повреда међународног права у опису предметног кривичног дела представља објективни услов за постојање инкриминације.

Подводећи утврђено чињенично стање, као и психички однос окривљеног према извршеном кривичном делу под правну норму, односно вршећи правну квалификацију, суд је закључио да се у радњама окривљеног стичу сва субјективна и објективна обележја извршена кривичног дела ратни злочин против ратних заробљеника у саизвршилаштву из члана 144 у вези са чланом 22 Кривичног закона Савезне Републике Југославије (КЗ СРЈ), јер се ради о најблажем закону који се у конкретно случају мора применити, па како нису постојале околности које би искључиле његову кривичну одговорност, суд га је огласио кривим.

Одлука о кривичној санкцији

Утврђујући све околности из члана 41 Кривичног закона Савезне Републике Југославије (КЗ СРЈ) који утичу да казна буде већа или мања, суд је од олакшавајућих околности на страни окривљеног ценио

[REDACTED], да је [REDACTED] [REDACTED], а од отежавајућих околности је ценио тежину извршеног кривичног дела и настале последице, побуде и околности под којима је дело извршено, безобзирност и евидентну упорност, јер је у питању догађај који је трајао сатима, чињеницу да су током критичне вечери лишено живота најмање 200 људи (њих 9 је било испод 20 година од чега су тројица била малолетна, а најмлађи је био [REDACTED] стар 16 година, а најстарији [REDACTED] стар 72 године, међу којима су биле и две жене, од којих је једна била у поодмаклом стадијуму трудноће, а друга стара 60 година), након чега су их затрпали у две заједничке масовне гробнице (рупе), бацујући тела једна преко других показујући и на тај начин њихов презир и непоштовање према њима као према људским бићима, а све то без икаквог разумног разлога и мотива, као и чињеницу да је више пута осуђиван, али је имао у виду да се не ради о истоврсним кривичним делима. Иако је окривљени осуђен због кривичног дела из члана 103 став 2 у вези са ставом 1 КЗ РС [REDACTED]

[REDACTED] суд ту чињеницу није узео у обзир као отежавајућу околност имајући у виду да је наведено кривично дело извршио након кривичног дела које је предмет овог поступка, као и због тога што му је суд узео као утврђену казну затвора на коју је осуђен наведеном пресудом, а затим га осудио на јединствену казну затвора, па би се у том случају једна иста чињеница два пута узимала у обзир на штету окривљеног.

Одлучујући о врсти и висини кривичне санкције, суд је закључио да се сврха изрицања кривичне санкције из члана 5 Кривичног закона Савезне Републике Југославије (КЗ СРЈ) и сврха кажњавања из члана 33 Кривичног закона Савезне Републике Југославије (КЗ СРЈ) у конкретном случају може постићи само изрицањем ефективне казне затвора, па му је утврдио казну затвора у трајању од 15 година, те је на основу одредбе члана 49 Кривичног закона Савезне Републике Југославије (КЗ СРЈ) узео

као утврђену казну затвора у трајању од 10 година на коју је осуђен пресудом [REDACTED] године, која је постала правноснажна 02.12.2008. године, па га је применом одредби о стицају осудио на јединствену казну затвора у трајању од 20 година. На основу одредбе члана 50 КЗ СРЈ суд је у изречену казну затвора урачунао време проведено у притвору, као и време проведено на издржавању казне по наведеној правноснажној пресуди. Суд је закључио да само оваква казна затвора може бити адекватна санкција којом ће се остварити како генерална тако и специјална превенција, а имајући у виду тежину кривичног дела, настале последице, као и степен кривичне одговорности окривљеног.

Разлике у изреци пресуде у односу на диспозитив оптужнице

Оценом изведенih доказа суд је закључио да учешће окривљеног у стрељању последње групе од десетак ратних заробљеника испред хангара на Овчари по повратку са Грабова није на несумњив начин доказано, због чега је наведена радња изостављена из изреке пресуде. Наиме, сведок [REDACTED] говори да је затекао, по повратку са Грабова, код хангара на Овчари, [REDACTED], Перу, те да је сутрадан по критичном догађају чуо од [REDACTED] или [REDACTED] да је окривљени учествовао у стрељању те последње групе заробљеника код хангара на Овчари. О томе говори сведок [REDACTED], који наводи да је сутрадан по критичном догађају чуо од „[REDACTED]“ који је погинуо на ратишту, да су у стрељању последње групе заробљеника код хангара на Овчари учествовали [REDACTED], [REDACTED], „Пера Циганин“, [REDACTED]. Из наведеног се, по оцени суда не може несумњиво утврдити присуство окривљеног нити његова евентуална улога у том догађају, јер ови сведоци нису непосредни очевици те радње, већ су само наводно чули од других лица о томе, при чему ни један сведок нити неки други материјални доказ изведен током овог поступка не потврђују наводе ових сведока, већ се ради само о гласинама. Једини који говори о том догађају и учешћу окривљеног у њему је [REDACTED] и то на записнику о саслушању осумњиченог од 18.04.2003. године. Међутим, како је као неоснован одбијен доказни предлог да се изврши увид у предметни записник, о чему ће касније бити речи, а не постоје сведоци који су тако нешто видели, а пресуда се заснива на доказима који су изведени на главном претресу, то није било доказа да је окривљени Ђирић учествовао у тој радњи извршена кривичног дела.

С обзиром на наведено суд је у оквиру својих законских овлашћења је из оптужнице изоставио радњу да је окривљени по повратку са Грабова, испред хангара на Овчари учествовао у стрељању последње групе од десетак заробљеника, при чему је водио рачуна да тиме у целини решава предмет оптужбе, јер се ради о једном кривичном делу са више кривичних радњи извршења.

Процесне одлуке и одбијени доказни предлози

Предмет посебне оцене овога суда је статус [REDACTED] и [REDACTED] односно да ли у овом поступку имају статус сведока сарадника (мишљење Тужилаштва за ратне злочине) или статус „обичног“ сведока. По оцени суда, [REDACTED] и [REDACTED] у овом поступку не могу имати статус сведока сарадника сходно члану 605 ЗКП, већ само „обичног“ сведока, из разлога што им такав статус у овом кривичном поступку никад није додељен. Чињеница је да им је статус сведока сарадника додељен у другом предмету ([REDACTED]).

[REDACTED] али не у овом поступку, тако да њихово испитивање у овом кривичном поступку у том својству није могуће на основу решења донетог у другом кривичном поступку. Увидом у решења од 05.01.2004. године и 23.06.2004. године утврђено је, из образложења наведених решења, да су [REDACTED] и [REDACTED] добили статус сведока сарадника само у том сада већ правноснажно окончаном поступку, а не и у другим предметима поводом овог истог догађаја. У кривичном поступку против окривљеног Ђирић Петра није ни постојао предлог да им се такав статус додели нити је донето такво решење, а такав статус се добија само на основу одлуке суда у конкретном поступку, а које нема у овом предмету. Треба имати у виду и да у поступку против окривљеног Ђирић Петра, против [REDACTED] и [REDACTED] није поднета кривична пријава, па самим тим у том смислу није могао ни да постоји предлог тужиоца да се они преведу из статуса осумњиченог или окривљеног у положај сведока, јер такав статус они takoђе нису ни имали у овом поступку. Због свега тога, они су у овом кривичном поступку испитани као сведоци уз искључење јавности са њиховог испитивања, о чему је већ раније било речи.

Суд је одбио као неоснован предлог да се у доказном поступку прочита исказ осумњиченог [REDACTED], дат на записнику у МУП од 18.04.2003. године, у правноснажно окончаном предмету Већа за ратне злочине Вишег суда у Београду [REDACTED], из разлога што је [REDACTED] у овом поступку испитан у својству сведока, а не окривљеног (осумњиченог), при чему је суд је мишљења да једно лице у поступку свакако не може да има и статус сведока и статус окривљеног. Осим тога, предметни записник може се прочитати само на основу одредбе члана 406 став 1 тачка 5 ЗКП, којом је предвиђено да се упознавање са садржином записника може обавити ако је реч о исказу саопштеног према коме је кривични поступак раздвојен или већ окончан правноснажном осуђујућом пресудом. Чињеница је да је правноснажно окончан поступак који је вођен против [REDACTED] [REDACTED], али треба имати у виду да је током тог поступка Ђирић Петар имао својство сведока (давао исказ у својству сведока), а не окривљеног, док је у овом кривичном поступку обрнуто, односно Ђирић Петар је окривљени, а [REDACTED] је сведок

[REDACTED] и окривљени Ђирић Петар никада нису били саоптужени у истом кривичном поступку, тако да нису испуњени законски услови да се исказ осумњиченог [REDACTED] изведе као доказ, посебно што је он од почетка овог поступка имао статус сведока.

Суд је као сувишан одбио предлог да се као сведок испита [REDACTED], имајући у виду околности на које би се он испитао, па је оценио да би његовим испитивањем као сведока довело до непотребног одувлачења кривичног поступка и не би довело до бољег разјашњења ове кривично-правне ствари или до промене неспорно утврђеног чињеничног стања, тим пре што предложени сведок није очевидац догађаја.

На основу одредбе члана 395 став 4 тачка 1 у вези са чланом 350 став 1 ЗКП суд је одбио предлог заменика тужиоца за ратне злочине из оптужнице да се изврши увид у исказе [REDACTED]

и сведока [REDACTED]. Ово из разлога што се ради о доказима чије извођење странка није предложила ни у току припремног рочишта ни након одређивања главног претреса нити се изјаснила о њима на припремном рочишту, иако је била позвана од стране председника већа да образложи предложене доказе које намерава да изведе на главном претресу, странке су упозорене да се неће извести они докази који су им били познати, али их без оправданог разлога на припремном рочишту нису предложили. Нејасно је у које исказе је потребно да се изврши увид, с обзиром на то да су поједина наведена лица давала исказе у предмету [REDACTED] као окривљени, а у предмету [REDACTED] (окривљени [REDACTED]) као сведоци, а ни које чињенице би се утврђивале из тих исказа.

Суд је одбио предлог браниоца окривљеног, адвоката Цвијића, да се из списка предмета издвоје пресуде [REDACTED] и Врховног суда Србије [REDACTED] од [REDACTED] године, као неоснован. Ово из разлога што нема законских разлога да се наведене пресуде издвоје из списка предмета, будући да се у смислу члана 84 у вези са чланом 16 став 1 ЗКП не ради о доказу који је на незаконит начин прибављен односно према начину прибављања није у супротности с правним поретком (Уставом, ЗКП, другим законима или општеприхваћеним правилима међународног права и потврђеним међународним уговорима) и стандардима људских права у кривичном поступку, већ напротив, прибављен је у свему у складу са одредбама Законика о кривичном поступку. При том, разлоге које наводи бранилац окривљеног да садржај наведене правноснажне пресуде на основу које се окривљени Ђирић тренутно налази на издржавању казне може довести до одређеног предубеђења на страни већа у односу на окривљеног су такође неосновани, с обзиром на то да суд заснива пресуду само на доказима који су изведени на главном претресу, при чему је дужан да оцењује доказе и утврђује чињенице непристрасно, без предрасуда, личних интереса и склоности, предубеђења и слично, као и да у контрадикторном поступку на основу савесне оцене сваког доказа појединачно, а у вези са осталим доказима изведе закључак о извесности постојања одређених

чињеница, а посебно што се читањем наведених пресуда и узимањем те казне затвора као утврђене окривљени Ђирић доводи у привилегованији положај, јер се примењују одредбе за изрицање казне за кривична дела у стицју.

Одлука о трошковима кривичног поступка

На основу одредбе члана 196 став 4 ЗКП суд је окривљеног ослободио плаћања трошкова кривичног поступка тако да исти падају на терет буџетских средстава суда, будући да је суд оценио да би плаћањем трошкова кривичног поступка била доведена у питање егзистенција окривљеног и [REDACTED] а имајући у виду његово имовно стање, те да нема сталних извора прихода, јер се налази на издржавању вишегодишње казне затвора.

Приликом доношења овакве одлуке, суд је имао у виду и друге изведене доказе, као и наводе странака, али је с обзиром на несумњиво утврђено чињенично стање, наведене законске прописе, као и заузето правно становиште суда, закључио да исти нису од битног утицаја на евентуално другачије пресуђење у овој кривичној правној ствари.

ЗАПИСНИЧАР

Славица Јевтић

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА-СУДИЈА

Растко Поковић

ПОУКА О ПРАВНОМ ЛЕКУ:

Против ове пресуде дозвољена је жалба Апелационом суду у Београду, а преко овог суда, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде.

Дн-а:

1. Тужилаштву за ратне злочине Републике Србије ,
2. Окривљеном Ђирић Петру преко управе КПЗ Сремска Митровица,
3. Браниоцу адвокату Цвејић Александру, Београд, Улица Молерова број 17,